

12 RÖPIRAT.

Budapest

1882. július 15.

II. évfolyam

X. füzet.

Kereszténység és zsidóság.

A ki a tiszta-eszlári bünténnyel lánczolatban levő eseményeket, bonyodalmakat elfogulatlanul és éber figyelemmel kísérte, annak, ha eddig a zsidók iránt ellenszenvvel nem viseltetett, kell hogy szíve megváltozzék, szemei megnyíljanak, hogy megdöbbenjen azon hallatlan, példátlan furfangon és ravaszságon, melylyel nemcsak az úgynevezett orthodox zsidók, hanem általában a zsidóság e bűnügyet magáévá tette, a gyanú alatt levőkkel magát mintegy azonosította.

Avagy nem bizonyítják ezt megczáfolhatlanul az összes budapesti és bécsi, zsidókézből levő lapok, nem igyekeztek-e kezdetben üres mendemondának feltüntetni az egész borzasztó büntényt, – és minél több súlyosan terhelő adat került nyilvánosságra, minél erősebb lett a bíróság kezében az igazság illetve a bűntény kiderítésére vezető fonál, annál vakmerőbben, annál szemtelenebbül igyekeztek azt széjjeltépni, a közvéleményt félrevezetni.

A zsidók összetartása a tiszta-eszlári bűnügyben hangosabban, hathatósabban szól ellenük, mint minden társadalmi és humanistikus ténykedésük mellettük; az első a legvastagabb önzés kifolyása, az utóbbi pedig nem egyéb, mint port hinteni a világ szemébe.

A kik az érintett bűnügyben védelmére keltek hívatlanul a zsidóságnak, azok a szégyen és gyalázat bélyegét nyomták önmaguk homlokukra; mert bűn védelmezni józanul, öntudatosan azokat, kikről tudva van, hogy ördögileg kiszámított terv szerint követtek el oly bűntényt, mely minden erkölcsi érzettel bíró emberben a vért jéggé fagyasztja.

A nemzet hálája, milliók szíve forró dobbanása kíséri azokat, kik a tiszta-eszlári vérbűnt leleplezték, kik kiteve magukat ezernyi kellemetlenségnek, csak egy célú látnak maguk előtt: megszabadítani nemzetüket azon rákfenétől, melynek neve „zsidóság”.

Igen, nyíljék ki minden kereszténynek a hazában a szeme, lásson mindenki világosan, tudja meg a 13 millió keresztény lakosság, hogy a 625000-nyi zsidóságnak zsákmánya tovább nem lehet!

Hallatlan vakság kell ahoz, azt állítani, hogy a számra húszszor annyi kereszténység e hazában a zsidók nélkül nem állhatna fenn; hisz ha ez állana, akkor még megélhetjük, hogy a zsidók határt nem ösmerő szemtelenségüknél fogva Magyarország ezer éves fenállását is maguknak fogják vindicálni.

Szellemi teljes vakság kell ahoz, azt reményleni, hogy a zsidók nemzetünkkel összeolvadnak; ez ellen szól nemzetünk ezer éves történelme, ellene szól ezer éves tapasztalat, nemcsak nálunk, de egész Európában, mindenütt, hol zsidók laknak, élnek.

A magyarok, midőn e hazát elfoglalták, belátták, hogy régi pogány vallásuk mellett itt meg nem maradhatnak, és keresztényekké lettek; de nemcsak a magyarok lettek keresztényekké, hanem már előbb Európa összes pogány népei; – kivételt csak a mohamedánok képeznek, kik azonban későn jöttek Európába, és itt vérrel szereztek hazát maguknak, s mivel három világrészben uralkodtak és ma is tényleg uralkodnak, úgy nagy számuk, mint történelmi nemzeti létjoguk és egyéb tulajdonságaiknál fogva a zsidókkal össze nem hasonlíthatók; s így Európában csak a zsidók azok, kik 1800 év alatt keresztényekké nem lettek; – üres állítás tehát ha az mondatik, hogy a zsidók azon nemzetekkel, melyek között élnek, összeolvadnak; mert ha ez állana, úgy régen keresztényekké kellett volna lenniök.

Vagy nem anachronizmus a keresztény Európára 300 millió lakosával, hogy a parányi 6 milliónyi zsidóság 1800 év alatt keresztényé nem tudott válni?!

Európa keresztény világrész, és mindaddig míg keresztény vallás lesz, nem tűrhető, hogy a számra parányi zsidóság fölényt akarjon gyakorolni felette vagy rajta oly fegyverekkel, melyek nélkülözök azokat, mik egyedül adják meg az embernek értékét, és ez a becsület, az igazság, az erkölcsi érzet.

A világtörténet, a tapasztalás megczáfolatlan tényei feljogosítanak minden keresztényt arra, hogy – a törvény korlátai között – minden erővel hasson oda, mikép a zsidók bűnös üzelmiei megbénítassanak.

Keresztény-magyar testvéreim!

Mutassuk meg mi is a világnak, hogy mi is tudunk egyetértök, összetartök lenni, okuljunk a természet csodáin: a föld is csak por-szemekből áll, a tenger is csak cseppekből, és mégis ezen parányok-

nak egymáshoz ragaszkodása és vonzódása adja meg mindkettőnek azon erőt és hatalmat, mely bámulatra, csodálatra ragad.

Az egyetértés, összetartás erejével – kizárva a zsidóval minden érintkezést, – győzelmünk biztos!
Veritas.

A zsidókérdés és a magyar sajtó.

A zsidókérdés Szatmármegye felirata következtében az országban is szőnyegre hozatván, a nemzet mohó kíváncsisággal leste, mily álláspontot fognak e kérdésnél a létező pártok elfoglalni, mintán – nemzetiségi különbség nélkül – minden polgára e hazának, a zsidókérdés rendezése nélkül, a társadalmi morált, a polgárok jólétét, a nemzet fenállását veszélyeztetve látja.

Keserű, kétségbeejtő csalódás követte a várakozást.

A zsidóság befolyása már ma oly nagy, hogy dominál a földművesen, iparoson, községen, megyén, sőt az országban is.

Nincs a háznak egyetlen tagja is, ki be ne látná vagy legalább ne sejtene, miszerint a zsidó emanczipáció elhamarkodott, meggonolatlan, káros volt, sőt veszélyessé lett az országra.

A magyar földbirtokos osztály, kereskedők, iparosok s a földművesek – különösen utóbbiak közül a kevesebb műveltséggel bíró románok, tótok, – vagyonilag tönkre mentek, s nem kell egy század, hogy Pannónia terein egy új Palaestina alakul.

Tudja e hazának minden lakosa, hogy nem vallási kérdéssel állunk szemben, midőn a zsidóság ellen felszólalunk, hanem egy társadalmi, erkölcsi, nemzetiségi ellenséggel, mely mint polyp körülövez, behálóz karjaival, hogy kiszorítsa, kiszívja belőlünk minden élet-erőnket, mint rákfene beeszi magát a társadalom testébe, hogy lassan, de irtóztató folytonossággal semmisítsen meg mindannyiunkat.

Érezzük mindnyájan e haza földén lakók, hogy itt nem ember-társakkal, de egy oly veszedelmes sectával állunk szemben, mely életünkre tör.

Mi lehet hát annak oka, hogy daczára e tudatnak, a magyar országgyűlésen alig akadt pár ember, ki ezen veszélyes baj létezését ecsetelni merte volna?

Valójában már odáig jutottunk volna, hogy ezen élelmes faj nemcsak tért foglaljon a magyar nemzetgyűlésben, hanem hogy ott domináljon is?

Igaz lenne azon már igen elterjedt vélelem, hogy mivel a, falusi regálebérlők korcsmárosok zsebében levő, azok által vezetett nép választja a szintén zsidók zsebében levő földbirtokosokat, zsidók peres ügyei után élő ügyvédek képviselőkké, azok ott sem lennének képesek a zsidó pressiót magukról lerázni s ezért nem szólaltak fel?

Ez lehetetlen. Ennyire még nem süllyedtünk.

Nézetem szerint másutt kell a bajt keresnünk.

Mint a lefolyt tanácskozásból mindenki láthatja, a képviselő urak csaknem kivétel nélkül belátják azt, hogy az orthodox zsidók mily károsak a nemzetre; de pártfogolják őket azért, mert remélik, hogy az emancipáció következtében azok lassan-lassan neológokká lesznek, s akkor aztán majd jó honpolgárok (?) is válnak belőlük; tehát mint anyagot megtartandóknak vélik.

Ezen feltevés a legnagyobb tévedés, még ábrándnak is nevezetséges.

Nézzen a humanitás elvét hangoztató képviselő úr egy mármáros-szigeti zsidót, és hasonlítsa össze képzeletben egy Mózes-korabeli zsidóval, s akkor számítsa ki, hogy ha ezredévek alatt ennyire volt képes csak megközelíteni az emberi fajt, váljon hány ezer év kell ahhoz, hogy csak oly fokot érjen el a civilizációban mint a hol a képviselő úr áll jelenben?

Erre különben van a magyarnak egy igen jó közmondása, de nem lévén utóbbi tárgya kóser, nem említem.

De helytelen e vélelem más oldalról véve is.

A neológ zsidó, sőt a kikeresztelkedett zsidó is, egynehány kivételével, ép oly veszélyes a társadalomra és államra nézve, mint az orthodox, sőt veszélyesebb, mert bízunk bennök, s így bizalmunkat is ellenünk használhatják fel.

Itt azonban nem czélom igazolni, indokolni az én s az egész ország lakosságának jogosult aggodalmát a semitizmus hatalmának növekedése miatt; hanem oda térek, hol e baj gyógyítására az előkészületeket megteendőknék vélem.

A sajtónak kötelessége éber figyelemmel kísérni a társadalomban minden mozzanatot, felhívni az intéző körök figyelmét a legkisebb bajra is, mi a nemzetet fenyegeti és hangosan, nyomatékosan követelni a baj orvoslását, sőt kötelessége a tévedőket felvilágosítani, a gyengéket bátorítani, a bűnösöket pedig kérlelhetlenül osztorozni.

A zsidókérdést a magyar napi sajtó mind e mai napig neánts virágnak tekinté, s alig Van Istóczy úr füzetein kívül lap vagy folyóirat – a „Magyar-Állam”-on kívül, – mely e kérdéssel beha-

tólag foglalkoznék; s ha egy pár lap, mint a „Függetlenség” és „Magyar-Korona” a tiszta-eszlári eset által felrúztatva szentel is cikkeket a zsidóság ellen, ezt kizárólag az orthodoxok ellen teszi, pedig egy lap szerkesztőségének van tudomása arról, hogy a veszély nem az orthodoxok részéről fenyeget csupán.

Ezen említett lapok azonban csak tájékoztatlanságot árulnak el, s így menthetők mint a képviselő urak többsége; de mit ítéljünk a kormánypárti nagy lapokról, különösen a független párt közlönyéül szolgáló „Egyetértés”-ről?

Mi indította e lap szerkesztőségét arra, hogy magyar „Pester-Lloyd”-dá változzék át? Hisz a párt nem osztja nézeteit a zsidókérdésben! Sem szellemi sem anyagi támogatására a zsidóknak nem szorult, és mi fő, azon urak, kik e lapnál dolgoznak, ismerik úgy az orthodox mint a neológ zsidók üzelmeit, tudják hogy e faj megsemmisítésünkre törekszik. Tudják hogy olvasó közönségük már nagyrésztben megunduródott ezen egyetlennek mondható magyar „világlaptól,” csupán azért, mert minden sorában zsidó.

Miért e ferde álláspont?!

A zsidóság, vagy a kormány gyakorol befolyást e lap szerkesztőségére, vagy mind a kettő? Vagy talán attól fél, hogy ha a valót ki mondja, ezáltal izgatást követ el?! Fellázad a nép s kiirtja a zsidókat?!

Uraim, még Magyarországon vagyunk, józan, értelmes nép között. Itt nincs mitől félni.

Mást akarunk mi, mást vár a nemzet a független sajtótól.

Őszinte, tiszta igazságot, minden takargatás nélkül.

Szabad-e az atyának titkolni az orvostól, hogy a család egy tagja ragályos bajban szenved, mi elseperheti mindnyájukat, sőt átharapódzhatnak a szomszédba is? Ugye nem?!

Hát az megengedhető lenne, hogy egy nemzet testén rágódó rákfene lételét eltitkoljuk, s csak majd akkor emeljük fel panaszszavunkat, midőn késő lesz, midőn majd a szomszédok is észreveszik, és mint államok így kiáltanak hozzánk: Magyarok, hová tetétek Magyarországot, miért engedtétek a szláv és germán faj közt választó vonalat képező magyarság helyét a z s i d ó s á g által elfoglalni, mely pusztítani fog keletről nyugotnak s megsemmisüléssel fenyegetendi a világot.

A zsidók célja uralni az egész világot. Ez a talmud tana. Ezt nem lehet, ezt nem szabad megengednünk.

Tegye azért a sajtó kötelességét, ne kendőzze a zsidók üzelmeit, hanem adjon tért minden ellenük napfényre hozott bűnök közzétételének, hadd lássák az elfogultak, hadd lássák a tudatlanok, mily veszélyben vagyunk!

És mindezeken felül szükséges, hogy indítassék meg egy politikai pártszínezetet nélkülöző napilap, ellen-súlyozására a nagyszámú sémita irányú lapoknak, mely rövid időn a legelterjedtebb lesz a hazában, és jó irányban vezetve megmen-tendi a hazát.

Eleinte kevés lesz az előfizető, mert a kagal hatalmától sokan félnek (tudok embert, ki nem mer Istóczy röpirataira előfizetni azért mert egy oly pénzintézetnek tartozik, melynek élén egy zsidó áll, s ennek szokása az Istóczy híveinek a kölcsönt felmondani,) azonban a középosztály független elemeire s a minden felekezetű lel-készekre, kik a nép közt állván a zsidók üzelmeit leginkább ismerik és leginkább mentek befolyásuktól, bizton lehet számítani.

Tehát csak meg kell kezdeni.

Istóczy és Ónody képviselő urak, álláspontjuknál, tekintélyük-nél fogva vannak erre leginkább hivatva. Fel tette, teljesítsék szép, magasztos hazafiúi kötelességüket!

Napszámosok ezerén és ezerén lesznek, kik szerencséjüknek fogják tartani a lapba dolgozhatni.

Lapot uraim!

Lapot mely ne görnyedjen a zsidó befolyás alatt!

Ákosfalvi

Az elzsidósodott Magyarország.

Alig néhány év múlva Magyarország fennállásának ezer éves ün-nepét ülheti. Nagy idő ez a történet könyvében is, hát még egy nem-zetnél, mely annyi viszontagságon ment keresztül mint a magyar.

Bámulatos életképessége van ennek a népnek. Századokig bi-toroltak felette idegenek uralkodói jogokat, majd a cselszövények útján iparkodtak megdönteni önállóságát: – hiábavaló fáradság volt, ép úgy céltalanná vált, mint akár a vad tatár hordák vandal pusztításai. Rövid idő múlva megifjodva kelt ki az új Magyarország phoenixként a réginek hamvaiból. És ezzel jogot szerzett a történe-lem előtt az örök életre.

S a népek ébredése óta hazánk kettőzött léptekkel haladt a virágzás útján, s a váltakozó, sokszor rossz kormányrendszerek nem bírták fejlődését megakasztani. A világ mint szorgalmas, törekvő népet ismert meg bennünket, mely lépést tud tartani a szomszédok haladásával.

De e viszony egy évtized óta megváltozott.

Meg van minden ma is, de fejlődésünk olyan beteges koránérettség, mesterséges virágzás külszínét vette fel, mint az üveg-házba kényszerített virág. A viruló külszín alatt beteg a szervezet, a virág gyökerein férgek rágódnak, az ágakat élősdiék lepik el, s a virágokból tolvaj darazsak szívják ki a productiv méh helyett a mézet. S ez meglátszik közéletünk minden ágán.

Hiába építik a légvárakat hazánk jövőjéről, hasonlók azok Potemkin falvaihoz, csak csalásra szánvák, melylyel altatni akarnak bennünket azok, kiknek ez érdekekben áll. Ne mutogassák nekünk a főváros újon épült palotáit, melyeket alig pár nap alatt varázsol elő a munkás kéz a henyélők jövedelmeinek szaporítására; ne kérkedjenek azokkal a meghamisított statisztikai adatokkal, melyek szerint a magyar lakosság folyton gyarapszik; ne bizakodjanak el azon a néhány elért eredményén a gazdasági fejlődésnek, ne dicsekedjenek kulturális haladással.

Mert a haszon abból nem a magyaré.

Idegen nép faj, romlott erkölcsökkel, kárhuzatos karakterrel, szemtelen arczczal lopta be magát népünk közé, alávaló eszközeivel urává lett erőinknek, s most felhasználja népünket szennyes önérdékből eredő s hazánk végkipusztítására irányzott machinációinak.

Ez ellen mitsem használ az új jövevények hazafisága, melylyel oly fennen kérkednek. Ámítás, csalás, rút hazugság az, szánva a hiszékenyek s a rövidlátók elvakítására.

Tekintsünk közéletünk bármely ágára, nyomor, szegénység honol mindenütt az őslakoságnál, csak a zsidó – mert ezekkel vert meg minket az isten, – gyarapszik, halad, gazdagodik a mi verejtékünk, a mi jólétünk, a mi életünk árán.

Megrontotta egész közéletünket, új, ferde irányba erőszakolta haladásunkat, behozott közénk bűnöket, melyek ismeretlenek valának addig, s ellopta alattomos utain anyagi javainkat, szellemi erőinket megmételyezte, kivetköztette népünket régi erejéből, jelleméből, s rabszolgáivá tette önös érdekeinek.

Mert a rabszolgaság nincs megsemmisítve, csak a szín változott, ma fehér rabszolgákkal dolgoztat a zsidó, s ezeket nem is messze földről vásárolja, de saját tűzhelyénél teszi rabbá, hogy vele ősei elcsalt örökét munkáltassa.

A robot nincs eltörölve. Az őslakosság és nemes egyaránt robotosa a zsidónak, s benne még kíméletlenebb úrra tett szert, mint voltak saját nemzetbeliei.

S a régiek hova lettek!? Elzüllöttek, úgy, hogy a mindennapit megszerezhessék, beállottak hivatalba, munkába, nem olyanba, minő-

höz szoktak, minőhöz értenek, de olyanba, mely képes azt a nyomorult életet úgy a hogy tengetni.

Nézzük a főnemesi osztályt, a magas aristokrátiát; pusztul anyagilag folyvást, a régi nagy nevek nem képviselik többé a nagy vagyont, mert hisz azt elvette vagy eltelekkönyvelte a zsidó, s a főúr, ha még el nem adta, kevés kivétellel csak névleges ura az ősi birtoknak. Vele szemben egy új osztály keletkezett, az új nagybirtokosság, mely ott van már a gazdasági egyleteknél mint igazgató-sági tag, kiállításokon mint főpártoló, mint uradalmak szorgalmas munkáinak „gazdája”, palotákat épít, futtat a gyepen, livrée-s cselédséget tart, s hintáira „családi címereket” festet. Ép mint ti egykor; – de nem lehet ott találni őket hol a haza igazi jólétének emeléséről van szó, mikor a tett igazi mértéke a hazafiasságnak.

A középbirtokos osztály pusztulása ép oly borzasztó. A tekintetes, nagyságos urak helyett zsidó a gazda a curián, fiai dölyfös zsidó-kölykek, megannyi viczeispánnak képzele magát, agarásznak, lo-vagolnak, vadásznak ép mint a nemes úrfiak hajdan. S a régi földes-úr? Az elzüllött, vagy a vármegye vette védő szárnyai alá valami sinecurába, mert nem akarják, hogy a régi családok fiai régi dicsőség, régi jólét helyén legyenek kénytelenek koldulni.

S a földnépe!? Ez van tán a legnyomorúságosabb helyzetben. Munkás fáradsága, szorgalma kárba vész a zsidó uzsorája miatt, a földet nem magának szántja, hanem a zsidónak, s aratás után ennek csépli el a termést. S ez így tart, míg a zsidó el nem árverezteti feje felől a házat, s a polgárt ki nem dobja koldusnak az országútra.

De tán van valahol mégis egy kis vigasztaló? Nincs.

Az ügyvéd, orvos, szolgabíró, járásbíró, ha nem zsidó, hát a zsidó zsebében van, s az ép oly eszköze a zsidónak mint a paraszt, használja, s ha kihasználta, félre löki.

A szellemi munkát majd teljesen a zsidó monopolizálja. A sajtó az övé, a tudomány csak akkor valódi, ha zsidó, szépirodalom, költészet, minden ott a zsidó befolyás, a zsidó arrogancia, mely nagygyá teszi a saját népét, s lerántja a keresztényt.

Vagy tán a közhivatalnok ment a zsidóktól? Nem a zsidó vállalkozók, liferansok corumpálták-e ezeket is? Megvették s most ők az urai a helyzetnek.

És ott a képviselőház??! Az országgyűlés tagjait a zsidók váltoikkal ép úgy megnyergelték mint a többi, s az ötödfélszáz képviselő közt nincs tán ötven, ki ne a zsidó érdekében, ne a zsidó javára, ne a zsidó mellett, ne a zsidó parancsára szavazna. Vagy megvette, vagy kitartja, vagy megnyerte a zsidó őket magának, – de

ez végeredményben egyre megy. Az a ház a zsidó érdekek képviselőháza.

Szóljunk az ipar s a kereskedésről? Hisz az a par excellence zsidó foglalkozás. A kereskedés majd teljesen a zsidóé, a nagy gyáripár, a vasúti vállalkozások, a nagy tőke, mind a zsidóé, s a keresztény kisiparos csak pang, vagy ő is fehérrabszolgája a zsidónak.

Társadalmunk a zsidó befolyás undok járma alatt nyög.

Budapesten a házérték 66 százaléka zsidóké.

Az országnak átlag egy hatoda tényleg a zsidó kezében van, s legalább kétharod javára van telekkönyvileg lekötve.

Az uzsora, a corruptió a zsidók érdekében rontja a népet.

S ennek ellenében mit állíthat érdemül szembe a zsidó? Semmit.

Mert a hogy ötven krajczárért felveszi történeti nagy embereink nevét, nem érdem, csak új és méltó jellemvonása a zsidó szemtelenségnek. Hogy felhagy a kaftán-viseléssel, csimbók-hordással s úgy a hogy a német-beszéddel, az még mind nem érdem, csak külsőség, csak ámitás.

A zsidó, zsidó marad lelkében és testében mindig, az nem változik, külsőt azt cserél mindannyiszor, a hányszor csak kell, hisz ott van példának a lengyel, a spanyol zsidó, s itt vannak a „mieink.” Változott a külső, de nem a belső.

S most még néhány conclusiót.

A zsidók erkölcstelen üzelmei egész közéletünket megmérgezték, fejlődésünket ferde irányba vezették.

Uzsorával kipusztították hazánk lakosainak majd minden osztályát, úgy hogy a kivándorlás már óriási mérvet ölt.

A zsidó corruptió, váltó-szédelgés ismeretlen bűne, a sikkasztások napirenden vannak.

A szellemi tért zsidó uralja; sajtót, kereskedést, a nagy tőkét zsidó monopolizálja. A zsidó befolyás burjánzik mindenütt, akár csak a szerb tövis.

A minden jónak, hazafiasnak esküdt ellenségei a zsidók, szaporodnak aránytalanul, akárcsak a phylloxera, ellenük semmi sem történik.

Az ország pedig süllyed fokról-fokra, az eltűnt jólét helyett az elszegényedés, erkölcsi romlás, korrupció, köznyomor s a kivándorlás szomorú képei tárulnak elének.

Az ország az államtönk szélén, fiainak megfáragta a koldusbotot a zsidó. A magyar faj fogy, a statisztika mutatja, hogy népünk mennyire fogy, az anyagi, erkölcsi pusztulás ellenben egyre gyarapszik.

Mindez a zsidó emancipáció behozatala óta van, keletkezése onnét datálódik, a zsidók szaporodásával egyenes arányban a baj egyre növekszik.

Vak volna ki nem látná, örült ki nem értené.

És oka mindennek az állam struczmadár-politikája. Nem hall noha fülei, és nem lát noha szemei vannak. Pedig a baj égető.

S mi megmondjuk azt is, hogy mi ép nem hevülünk a zsidók magyarosodásáért, assimilációjáért, mi nem akarunk viperát nevelni, melegíteni keblünkön.

Nekünk ép nem tesz különbséget, váljon a zsidó orthodox-e, neolog-e, statusquo-e, német-e vagy öthatosos magyar, – tudjuk azt hogy rász, tudjuk hogy mindaddig romlására lesz hazánkknak, míg átkos lehellete ezen a földön fertőzteti a levegőt, melyet a geographusok Magyarországnak hídnak.

Nekünk elvünk az, hogy a zsidó rász, s hogy javulásra képtelen, nekünk programmunk az, hogy: ki a zsidókkal Magyarországból!

Néhány év s a Millenarium ünnepét üljük. Mily arczczal jelenhetünk meg a történet Ítélszéke előtt, mily arczczal kérjünk újabb ezer évet, ha szervezetünkön a fertőző kór, a rákfene, a zsidóság ott rágódik. Új életet halálos beteg nem kérhet.

Nem kell Pantheon, nem kell pyamis ez ünnepre, csak erős akarat, erős lélek, erős kar, s az új ezerévet a legszebb kilátások mellett kezdjük meg, de a zsidóktól elébb meg kell szabadulnunk.

A magyar hazát zsidó elfoglalni nem segítte, fennállását nem biztosította, érte vért, verítéket nem hullatott, miért élvezze csalárd módon a munka gyümölcsét?

Annak megtörténnie nem szabad, zsidókkal az ezer év ünnepén meg nem jelenhetünk.

Ki a zsidókkal Magyarországból! Ki velők úgy a hogy lehet, ki velők úgy, a hogy kiverik a betolakodott tolvajt, a bitorlót a meg nem érdemlett helyről.

És akkor kérjünk ne ezer évi, de örök életet, mert a magyar megérdemli.

Titus Aemilius.

A nyomorultak.

– Nyílt levél D . . . k Elek gyermekkori kedves barátomhoz. –

Még a múlt évi november hó 25-én kelt kedves leveledre csak most válaszolok.

Nem hanyagságból történt mulasztásom, hanem vártam az időt, midőn izgékony és izgatott, benső világom folyása oly mederbe tér vissza, melyben csendesen, háborítlanul folydogálhat, midőn az édes emlékezet szárnyain visszazárlhatok, visszarepülhetek a boldog gyermekkorba, melyben együtt örültünk a tavasz első virágának.

Kedves leveled egészen felvillanyozott.

Látom, hogy a te szíved is hevül az eszméért, melynek igénytelen közharczosa vagyok.

Az antisemitizmusban együtt kellene érezni minden magyar embernek, akkor nem inogna meg alattunk a talaj, az édes anya-föld, melyet őseink vérrel áztattak, vérrel szereztek, s a jóhiszemű „türelmes” unokák könnyelműen elveszítenek, martalékul engedik egy olyan ocsmány fajnak, mely mióta történelem és hagyomány létezik, azok bizonyossága szerint mindig más nemzetek testén élőködött, mert magában államot alkotni nem tudott soha, ahhoz dologtalan, tunya, rest és gyáva volt minden időben; még várakat is trombita-hanggal iparkodott megostromolni!

Azt engedni meg, hogy ilyen pereputty a mi hátunkon és a mi vállainkon emelkedhessek fölénk, az élhetetlenséggel határos, melynek vége gyalázatos enyészet és dicstelen halál!

Es mennyivel kétségbeejtőbb körülmény még hozzá az, hogy a szemünk láttára napról napra észlelt tönkrejutása azon magyar családoknak, melyek a nemzet alkotó zömét képezik, – mondom, ezek óriási mérvben történő és rohamos pusztulása nem nyitja fel némely korcs-magyar zemeit, vagy tán látják is, de nem akarják látni, érdekből, haszonlesésből. Mit gondolnak ők azzal, ha saját vérük és fajuk pusztul, csak hasznót húzhasanak belőle, még inkább segédkeznek is a nemzetgyilkos munkában!

Oh a nyomorultak!

Vagy azok az álszenteskedők, kik szinte jól látják a pusztulást, jól látják a cselekvő tényezők: a zsidók alattomos, hízogó, orgyilkos munkáját, a törvények kijátszását, jól hallják a szenvedőleges tényezőknek: a vagyonukból kiforgatott magyar családoknak jajveszéklését, amint koldustarisznyával útra kelnek családotól együtt, azok, kik még tegnap jólétnek örvendettek, mondom, mindezeket jól látják, hisz orruk előtt történik napról-napra, mindig fenyegetőbb és ijesztőbb mérvben, de nem mozdul meg szívük. Sőt ha megtudják, hogy találkozik egy némely, ki a törvények korlátain belül szót emel a nyilvánosság terén, s iparkodik felhívni az államhatalom figyelmét az államalkotó elem rohamos és kétségbeejtő pusztulására, ezek a pimaszok, ezek a mételylyel beoltott gyászmagyarok még bántalmazzák, és alattomban üldözik, türelmetlenséggel vádolják, azt vágják szeme közé, – de úgy ám, hogy zsidó is hallja, – miszerint rossz keresztény, nem követi Krisztus tanát, megtagadja annak alaptételét, mely azt mondja: „szeressd felebarátodat, mint tenmagadat.” (Tudvalevőleg Krisztus, mikor kellett, a korbácsot is elővette. – Szerk.)

Elég szemtelenül képesek vitatni, hogy a zsidóságot azon keresztény vallásos türelmességgel kell meghódítanunk, magunkhoz édesgetnünk, mely azt parancsolja, hogy ha valaki arczul csap, tartsd oda másik arczodat is, ha valaki kövel hajít, dobd vissza kenyérral stb., mely kenet-

teljes parabolák a mi jelenlegi állapotaink közt való alkalmazása annyit tenne, hogy, ha a zsidó uzorakamattal rohamosan felszöktetett tartozás fejében elperelte szántóföldedet vagy szőlődet, vagyis ugyancsak arczul ütött, vagy kövel hajított, – tartsd oda másik arczodat is, – dobd vissza kenyérral, add neki ráadásul lakházadat is, akkor jó keresztény leszel, és ez a keresztényi szeretet és türelmesség majd úgy meghatja a zsidót, hogy előbb-utóbb kereszténynyé lesz ő is. Hanem ezt aligha érné meg akárki is, de még utódja sem hanem azt mindenesetre, hogy ő is, utódja is, rabszolgamódra tengeti majd életét a zsidó földesúr birtokán erős munka közt, még vásár- és ünnepnapokon sem szünetelve, addig, addig, míg az elsatnyulás ölé karjai közt elpusztulván, még h u l l á j á v a l is azt a földet termékenyíténé, melynek aranykalásza a zsidó kezébe szolgáltatják a megtermékenyítés-szülte azon jövedelem-többletet, melyvel még súlyosabb bilincseket veret aztán a magyar rabszolgaútdókra.

A zsarnokságra törekvő megvagyonosodott zsidó, kinek egyik jellemző sajáttsága az, hogy félretéve hazát és nemzetiséget, csak hasznót lásson, mindig a hatalmasabbal tart, nem ereszkedik le soha az elnyomott rabszolgához, s még hozzá azért, hogy a tönkrejutottnak vallását felvegye, s hagyományos talmudjától megváljon, mikor látja s kézzel foghatólag tapasztalja, hogy annak elvei szerint munkálkodva, a kereszténység törvényei védelmében, mily rohamosan gyarapodik, annál kevésbé lenne képes arra, – ha oda kerekedhetnék, – hogy a rabszolgává lett keresztényt valamikor magához emelné; mert ő, az isten választott népe, a gojjal, a nem-emberrel e g y e n l ő nem lehet soha.

De ezt a judaizmus által megbépkosított nyavalyás idealisták, ezek a magyar nemzettest dudvás, himpókos kinövései vagy nem akarják vagy nem képesek felfogni, a n y o m o r u l t a k !

Oh barátom! gyenge a toll kezemben, nem találok szavakat, hogy méltóan és híven ecseteljem bensőm azon érzelmeit, melyek felkorbácsolat viharként tombolnak szívemben mindezek láttára, midőn még hozzá látanom és tapasztalnom kell, hogy ezek a gyászmagyarok még segítik is megásni azt a dicstelen sírt, mely a magyar nemzet sírja lesz a három bérczű és négy folyamú szép hazában.

Az égető szükség parancsolta felszólalásokra minél inkább „derül” a törvényhozásunk, annál jobban borul be az ég felettünk, s a vilálmterhes felhők vést és halált hordanak méhőkben! s mégis vannak emberek, kiket tán maga az Isten is csúfságból teremtett magyarnak, kik még inkább gyönyörködnek a villámok azon csapásaiban, melyek az ő véreiket sújtják, pusztítják, birtokaikat, a nemzeti vagyont felperzselik, a n y o m o r u l t a k !

Mint tudod, azon lobogó alá sorakoztam én is, mely alatt az önzéstelen hazaszeretet Vesta-tüze lángol, ezt ápoljuk melegen, azon édes reményben, hogy talán addig, míg nem késő, sikerülend világosságot terjesztenünk és árasztanunk hazánk határai közt, hogy lássák az ősök unokái, miszerint alá van aknázva alattunk a föld, mely bennünket táplál, s melyben őseink pihennek, s hogy oly sűrű és vastag fellegek borítják azelőtt mindig derült szép egünket, hogy tán már az ima, nemzetünk keserves fohászai is nehezen tudnak áttörni azokon a nemzetek hatalmas Istenéhez.

Gyenge tollal, ezen kicsi, de hatalmas fegyverrel álltam be én is a küzdők sorába, és képzeld, többen azok közül, kik azelőtt barátainak mondták magukat, most tüntetnek ellenem, hogy szarvakat adjanak a zsidóknak, hogy azok öklelődzhessenek körülöttem. A nyomorultak!

Érzem kedves barátom, minél nagyobb a nyomás, annál nagyobb annak a visszahatása is, mely csak aczélozza idegeimet, hegyezi tollamat, és bármily körülmények közt is, bátorít a tovább való küzdelemre.

Utálattal fordulok el azon gyászvitézektől, kiknek becsesebb a zsidó pénzen való élődés, csak azért, hogy ideig óráig élvezhessenek és csilloghassanak renyhességükben, a helyett, hogy a kötelességük-parancsolta korlátok közt önzés nélkül munkálkodnának a haza javán, saját véreik igazságos védelmében. És akik ezt nem teszik, mert édesebb nekik a becsület száraz kenyérénel az a koncz, melyet a zsidó a szegény nép testéből hasított ki Shylock módjára: azok nyomorultak, s ne adjon nekik helyet az anyaföld, hanem vesse ki őket még sírjukból is!

A vizontlátásra!

Keöd József.

Az egyetem köréből,

Néhány szó a magyar-zsidó egyetemi ifjúság nyilatkozatára. *)

Nem akarunk annak vitásába bocsájtkozni, hogy jogosultak voltak-e s mennyiben azon urak kik a nyilatkozatot aláírtak, hogy az úgynevezett „magyar-zsidó” egyetemi ifjúság összesége nevében nyilatkoznak, most mikor azoknak is nagy része Bpestről távol van s így beleegyezésüket nem adhatták; annyival inkább nem, mert már a napi sajtó is kellő értékére leszállította e nyilatkozatot az által, hogy egész terjedelmében csupán egy, a „Hon” közölte. De ennek daczára szó nélkül hagyni a nyilatkozatot mégsem lehet, nehogy a zsidók szokott arrogantiájokkal, – mely a nyilatkozatukon is végig ömlik, – azt higgyék, hogy egy s ilyen nyilatkozat már elég az üdvösségre.

És annál inkább nem lehet szó nélkül hagyni, mert ebből kellene meglátnunk – a nyilatkozat szerint, – hogy „miképen érez és gondolkodik Magyarország jövő zsidósága.” Nagyon örvendünk, hogy ez által mintegy hallgatag beismerik, hogy úgy nem érezhet s nem gondolkozhatik mint a „múlt vagy a jelen zsidósága,” hacsak megérdemlett rősz sorsra nem akar jutni.

A nyilatkozat elején felhozott, nagyokat puffanó frázisokra nem akarunk, arra pedig, hogy bennünket antisemitákat elkeresztel „eltévedt” hazafiaknak, nem érdemes reflectálni, mert úgysis tudja minden józan gondolkozású ember, hogy mi számba vegye ezeket a rugaszkodásokat.

*) „A magyar-zsidó egyetemi ifjúság nyilatkozata a zsidó kérdésben” jelent „A Hon” f. é. 168-ik számában.

„Kívülről jövő befolyás saját társaink egy részének szívébe átplántálta az irántunk való elfogultságot” mondja a nyilatkozat. Nem kívülről jövő befolyás az tisztelt nyilatkozó urak, nem is „eltévedt” hanem a g g ó d ó hazafiúi szívünk belső sugallata az, mely int bennünket, hogy óvjuk a zsidóktól mind hazánkat mind saját magunkat. Nem is „elfogultság” minek önök oly nagyon szeretik hirdetni, hanem előrelátás ama szomorú jövőbe, melyet önök együtt készítettek elő a „jövő és a múlt zsidósága.” S hogy mi az oka, hogy ezen 'érzelmeinknek az egyetemen is kifolyást engedünk, annak okát – bár csak részben – igen helyesen fejtegeti éppen egy az önök táborából a „Függetlenség” f. é. 169-ik számában.

Azt hisszük nem érdektelen a „12 röpirat” t. olvasóira nézve, ha egy kissé idézünk, hogy miképp vélekedik Dr. Szörényi Lipót úr saját hitsorsosairól, a „jövő zsidóságáról.”

„Az egyetemi előadásoknál kik azok, kik az első padosorokba tola-kodnak, hogy a majdan vizsgáló tanárnak jó emlékezetébe véssék cifferblattjokat? „A zsidók.”

„Az egyetem folyósóján, ha valamelyik tanár szivarra gyújt, ki az a ki alázatosan pinczér módra oda ugrik s az orra alá tartja az égő gyufát? A zsidó.”

„A gazdagabb zsidó egyetemi polgárok büszkén lenéznek szegényebb sorsú hitsorsosaikat, véghetetlenül szerencsésnek érzik magukat, ha valamelyik fertálmágnáskodó kotériába felvétetnek, büszkén feszítenek, pedig de rosszul áll a zsidó gyerekek a henczegés.”

„A zsidó arrogancia, a zsidó tolakodás, a zsidó alázatosság, a zsidó henczegés, hogy ne háborítaná fel még a tisztességesebb zsidót is? stb. stb.

Szó szerint idézünk, s ebből láthatják a nyilatkozat aláírói, hogy miképp vélekedik saját hitsorsosuk „a jövő zsidóságáról,” s mi még csak kettőt teszünk hozzá:

Az egyetemen ki az a ki nem tag léteire betolakodik az olvasó kör termeibe, s rajta kapatván a legimpertinensebbül viseli magát? A zsidó.

Ki az a ki a segély-egylethez ebédért folyamodik, s mikor megkapta, kéri azt pénzre átváltoztatni, „mert vallása tiltja azt az ebédet megenni? A zsidó. Kicsi dolgok ezek de nagyon jellemzők, mert kicsi dolgokból lehet a jellemre következtetni.

Szól ezután a nyilatkozat egyes vádokról, melyeket a zsidók ellen felhozni szoktak, s elismerik ugyan a nyilatkozók, hogy ezek mind egyes konkrét eseteken alapulnak, s mégis tiltakoznak ezek ellen. Csakhogy ennek a nyilatkozó 11 izraelita polgártársnak tiltakozása csak nagyon gyenge, csak pusztá szó a tizenegynél sokkal több konkrét esettel szemben.

Legfőbb súlyt arra fektetnek, hogy ők milyen jó hazafiak, s ezt bizonyítják a magyarosodásukkal és a névmagyarosítással. Hát a magyarosodásra nézve elég ha utalunk az Ország-úton és Váci körúton végig vonuló zsidó boltokon ékeskedő német és zsidó felírásokra. A mi pedig a névmagyarosítást illeti, hát evvel úgy vagyunk mint az egyszeri gazda az esővel, a ki mindég esőért imádkozott (mint a mi zsidó Journaljaink a névmagyarosításért,) s kapott is esőt olyat, hogy mindenét elöntötte a víz, s ekkor így kiáltott fel: „Atdál Uram esőt, de nincs kö-

szönet benne.” Mi is csak azt mondjuk: magyarosítod a neved zsidó polgártárs, de nincs köszönet benne! Mert bizony keserű mosolyra rándul ajkunk, mikor Rákóczyt vagy Hunyadyt az utcán gyufát árulva, „Bocskayt meg nyúlborrel hándlérozni látjuk.

Mikor azután még egy hatalmas argumentummal akarja bizonyítani a hazafiúságot „a jövő zsidósága,” hát akkor már rászorulnak az általuk eddig megvetett s perhorrescált „múlt zsidóságára” s így kiáltanak fel: „Hát nem részt vettek-e ők is a dicső szabadság harcban?” Hanem érzik ők maguk is, hogy ezt bizonyítani is kellene valamivel, és ez az, „hogy Haynau sarczot vetett a „rebellis zsidóságra.” (Hogy gúnyolják saját magukat: „zsidó” és „rebellis!”) Csakhogy nem egészen így van ám a dolog tisztelt urak, hanem Haynau is tudta azt, hogy „Ubi non est, ott ne keress”; nem is kereste hát a pénzt a leigázott magyarnál a hol tudta hogy nincs, hanem a hol már ekkor is volt: a „rebellis zsidóságnál,” s hogy ez így van, azt bizonyítja az is, – s ezt elfelejtették megjegyezni a t. nyilatkozók – hogy e „rebellis zsidókra” kivetett sarczot később a zsidók vissza kapták, s ebből lett az országos izraelita alap, mely felett oly soká czivakodtak az orthodox és neológ zsidók.

Nagyon helyesen végzik a nyilatkozatot Vörösmarty idézésével, hiszen tudjuk mi is, tudja mindenki, hogy a zsidó-magyarosodás, a zsidó hazafiság mind azóta van, mióta máshonnan már vasvillával kergetik őket, s kezdik belátni hogy: „Itt élned halnod kell.”

Volna még a nyilatkozatban sok megczáfolni való, de részint felesleges részint nem érdemes arra; megczáfolják azok önmagukat. Befejezzük hát észrevételeinket Dr. Szörényi Lipót úrnak, a zsidók hitsorsosának szavaival:

„A hajó süllyedezik, tengerbe a felesleges árukkal!

Kelt Bpest, 1882 Június hó 25.

Többek nevében: Bodoky Zoltán joghallgató s. k., Barabás Béla joghallgató s. k., Petrikás Mór bölcsész s. k., Farkas Károly joghallgató s. k., Opre Péter joghallgató s. k., B. Veisz László műegyetemi hallgató s. k., Molnár Imre joghallgató s. k., Toldy Géza joghallgató s. k., Nendtvich Pál orvostanhallgató s. k., Deméni Pap Sándor s. k.

Semita-legyezés az egyetemen.

Hogy mennyire megérett eszme a zsidókérdés, és mennyire haszthatlan, mutatja, az, hogy még az egyetemi ifjúság is, melynek tolerantiája e téren általánosan ismeretes, méltányolni tudta az által, hogy saját kebelében föltámasztotta a tavalyi „zsidóhecczet.” Ennek másodszori kitörését és elmaradhatlanságát idézi majd elő ama csúfos magaviselet, melyet a zsidók folytatni meg nem szűnnek, s az, hogy a tanári kar ezt mintegy legyezni látszik. Erre mutat a következő esemény is.

Május hó 13-án, mint az egyetem újjáalakításának 102-ik diszünepén két díj szokott kiosztatni a legszorgalmasabb és legkitünőbb két joghallgató közt. Az örömet, mely ez alkalommal dagasztá a szorgalmas joghallgatók keblét, sértet mellőzés miatti bánat váltá föl, mert a sok szorgalmas s a főntebbi díjra méltán számító keresztény

joghallgató ignorálva mellőztetett, s helyettük két zsidó jutalmaztatott meg a legszebb s nagy kitüntetést magában foglaló díjjal.

Nem az irigység, nem a pusztá faji gyűlölet, hanem az igazság ily önkényű elrúgása az, ami fölszólásra készit, s kötelességgé teszi, hogy a nyilvánosság elé jusson e pár sor, mely illusztrációját akarja bemutatni annak, miként legyeztek a zsidóság még ott is, hol arra legkevésbé sem kellene gondolni. – Ama sok panasz, mely a tanári kar által gyakran hangoztatik, hogy t. i. kevés a szorgalmasok száma, a zsidóknak nagyon kedvez, mert hozzá toldatik egyúttal azon megjegyzés is, hogy a szorgalmasok zöme zsidó. Mennyiben áll ez, arról bárki meggyőződhetik, ki csak egy pillanatra is betekint az egyetem falai közé, de nagy emberismerethiány s teljes világtalanság szükségeltetik ahhoz, hogy ezen, egy pillanatra is betekintő ne jusson azon meggyőződésre, hogy a praelegáló tanár körül csupa sémita foglal helyet, fertőztetvén azt a helyet is, melynek hivatása a tudományok terjesztése, de mely befészkelésük folytán Augias istállójává, egy valódi zsidó iskolává kezd válni. Bárki szemébe kell ötleni ama sok zsidó alaknak, mely gescheftet üz még a tudományok szent csarnokában is, s mely üzletszerűen végzi a tanulást, igyekeztvén e téren is praedomináló állásra a többi fölött.

Csak méltányolni lehet minden ember szorgalmát és kitartását, de határozott megvetést érdemel ez is, ha az eszköz, mely által ez folytatattatik, jellemtelen. Ez pedig nagyon is kirí az egyetemi zsidóságnál, mely önzés, haszonlesés, s szemérmertlenség miatt teszi azt, hogy előre furakodik. A tanár, ki körülvéve látja magát általuk, s folyton ugyanazokat látja maga előtt, azt hiszi, hogy ezek s egyedül ezek a szorgalmasok. Pedig ez nem áll. – Nézzen csak tovább, kísérje figyelemmel a többit is, s meglátja, hogy van még számos szorgalmasabb, kitűnőbb, s minden előadásra megjelenő keresztény joghallgató is, de ki nem bir oly vastag bőrrel s tolakodó modorral, mint az az egy pár, ki kivetközv e minden szeméremből, erőszakkal oda furakodik, hogy a tanárnak föltűnjék.

Ha van – ami pedig bizonyos, – több ily keresztény joghallgató, miért ignoráltatnak ezek, miért nem díjaztatnak ezek, vagy – ha már érdemül tudatik be a zsidó szemtelensége, – miért nem osztatik meg a két díj úgy, hogy egyet belőle keresztény, másikat zsidó kapja? A tanári kar a főttebbi két díjnál inconsequens volt, mert azt tudta vagy legalább tudhatta, hogy ily szorgalmas, sőt még szorgalmasabb joghallgató van a keresztények közt is.

Szeretjük hinni, hogy a tanári kar méltányolni tudja e panaszt, s ezentúl a díj kiosztásánál nem fogja irányadó momentumnak venni azt, ki ül az első padban, vagy ki jár hozzá könyörögni protectió miatt, hanem jutalmazandja az igazi szorgalmat, s méltányolandja a tudományokbani kitűnést, s nem a tolakodás és szemtelenségben való elsőbbséget.

Végül polgártársak, hozzátok van pár szónk. Ama sok mód közt, mely a zsidóság folyton terjeszkedő s már innen-onnan elviselhetlen tolakodó magaviseletét korlátozni van hivatva, első és leghatékonyabb a szorgalom és kitartás. E körül tömörüljünk, itt igyekezzünk paedomináló állásra, s a zsidóság s vele számos baj gyökerében megtámadva, megszűnend szűrő tövist teremni, melynek fájdalmas szűrásait mi érezendjük leginkább!

A zsidó harcztérről.

– Havi szemle. –

(A tisz-eszlári rituális gyilkossági bünper. Külföldi lapnyilatkozatok e cause célébre fölött. A t.-eszlárihoz hasonló esetek hazánkban. – Az országban uralkodó nagymérvű izgalom. Antisemitikus tüntetések Nagyszombatban, Pozsony-Sz.-Györgyön, Szeniczen, Pápán, sat. – Tisza Kálmán belügyminister két körrendelete a zsidóügyben. A sajtótörvény megsértése. A szabad sajtó öngyilkossági sportja. Elcslapjaink. – Zsidó reformáció. Az orthodox rabbik nyilatkozványa. – Az európai antisemitikus mozgalom súlypontja Magyarországon. – Ignatyev gróf orosz belügyminister bukása. Tolstoj gróf és a nihilizmus erősödése. Az orosz-zsidó kivándorlási mozgalom lankadása. Amerika elleneszenve az orosz-zsidó bevándorlás ellen. – A zsidó bevándorlás Törökországba. – Hírek Ausztriából és Németországból. A drezdai nemzetközi antisemita congressus.)

Tehát, a mit az újságok dajkamesének hirdettek, a mit a tapasztalatokban megöszült Somssich Pál boszorkánymesének nevezett el, s a mit Péchy Tamás képviselőházi elnök „régí mendemonda mesé”-nek qualificált, a mely „mesé”-nek a képviselőházban való pengetése „kárt okoz Magyarország jó reputációjának,” – hogy t. i. az orthodox zsidók húsvéti szertartásaikhoz keresztény vért használnak: a tisz-eszlári bünügy vizsgálata folytán– amint a dolgok állanak, – csakugyan kétségkívüli tényként fog az egyik ámulatból a másikba eső világ előtt állani. – Lesz tán már legközelebb bö alkalmunk e pert annak tárgyalása folyamán részletesen ismertetni, s azért ezúttal csak azt constatáljuk, hogy a lapoknak a legutóbbi napokban mindinkább egybehangzóbb hírei szerint a zsinagógában a sakterek által elkövetett rituális gyilkosság alanyi és tárgyi tényálladéka meg van állapítva.

Hiába voltak tehát a zsidó és zsidóbarát lapoknak a zsidóságot feketéről fehérre mosni akaró vezérczikkei és tudósításai, a Solymosi Eszter feltalálásáról szóló históriák, egy kórházi nőhullának a meggyilkolt Solymosi Eszter ruháiba való öltöztetése s a Tiszában való megsztatása, s e machináció folytán az egész világnak belármázása Solymosi Eszter hullájának sértetlen feltalálásáról; hiába voltak a vizsgálat megnehezítésére és a bíróság félrevezetésére célzó különfélébbnél különfélébb hazug hírek, hiába az eljáró tisztviselőkhöz intézett számtalan fenyegető levelek, a ravasz számítással kitűzött 5000 frtnyi díj Solymosi Eszter feltalálója részére: – a pokol minden hatalma nem volt képes feltartóztatni azt a guruló követ, a mely a t.-eszlári rituális gyilkossági ügygyel a magyarországi, – sőt mivel ez ügyet a Magyarországon kívüli zsidóság is magáévá tette, – az egész zsidóságra zuhanni s azt összezúzni készül.

Hogy nemcsak a hazai, hanem a külföldi közvélemény is lázas érdeklődéssel kíséri ez ügyet, nagyon természetes, s az ügy tényleges állásában nem csodálkozhatunk a fölött, ha a drezdai „Deutsche Reform” f. hó 6-ki számában a következőkre fakad ki:

„Az embert valóban borzadály lepi meg, ha a zsidóságnak ezen szenzációs ügyben követett egész magatartását nyugalommal áttekinti: A zsidók, a kik folytonosan frázisokkal mint: humanitás, felvilágosodottság, emberi jogok, türelmesség sat. hadonáznak, a kik mindazon esetekben, melyekben őket joggal megtámadják, vakmerő cynizmussal a törvényre, arra a törvényre hivatkoznak, a melyet ők leginkább kigúnyolnak és megsértenek: ezek a zsidók először is egy vallási fanatikus gyilkosságot követnek el, azt frivol vakmerőséggel eltagadják a mélyen lesújtott anya fájdalma fölött trágár élczeteket csinálnak, bántalmazák ezt az anyát, a bíróságot félrevezetik, hyenákként félig rothadásnak indult hullákat ásnak ki a sírokból, a lesakterozott leány ruháiba állhullát öltöztetnek, halálos fenyegetéseket intéznek a hivatalukban eljáró birákhoz, s végül mivel a vasgyűrű mindjobban összeszorul, a szónak legutálatosabb értelmében hulla-meggyalázókká lesznek, hogy a rituális áldozati gyilkosság miatt az egész kereszténység által rájuk kiszabandó büntetés elől meneküljenek.

Ez tehát az ő humanitásuk, az ő törvényiszteletük, az ő moráljuk, melyet ők oly képmutató módon hirdetnek, s a melynek követelményén sarkalva, elég vakmerők, másokat vallási türelmességre buzdítani, türelmességre oly vallási szokások iránt, a minőknek egyike a tiszta-eszlári szörnnyettségben napfényre jött.”

A „Berliner Ostend-Zeitung” pedig – a mely a t.-eszlári ügyről úgy mint a „Deutsche Reform” is, Marczányi György hazánkfia tollából eredő részletes jeles tudósításokat közöl hetek óta, – eként nyilatkozik:

Ha, a mi fölött nem kételkedünk, a bírói vizsgálat a vád teljes helyességét igazolni fogja, akkor ez a népfaj alighanem utolján uzsoráskodott közöttünk; mert ha tényleg megállapítatik az, hogy – elég lesz ez az egyetlen eset is, – a zsidók egy keresztény gyermeket rituális célokra lemészároltak, úgy ezen hallatlan gaztettet kell hogy azonnal kövesse s követni is fogja a zsidóknak Európa valamennyi államából való kiutasítása. A föld semmi hatalma, még a legzsidóbarátabb kormány se lesz többé képes „kedvenceit” még továbbra is „conserválni.” Magyarországon azonnal felharsanni fog a kiáltás: „Kivele a bestiákkal!” s e kiáltás egész Európában a legélelnebb visszhangra fog találni.”

S ha még csak ez egyetlenegy eset volna! Ex uno disce omnes. Ónody Géza június 7-kén tartott képviselőházi beszédében már felhozott úgy a régebben mint a közelben múlt időkből számos, a tiszta-eszlárihoz hasonló esetet. E füzetek szerkesztője mint országgyűlési képviselő legalább 30 hasonló esetről lett az ország különböző részeiből levél útján értesítve. A zsidókérdés e speciális tanulmányozást igénylő részének művelését Ónody Géza t. barátunk vállalván magára, mi e leveleket ő hozzá áttettük, s ő ezen, valamint az egyenest ő hozzá érkezett tudósítások alapján egybeállítandó tényeket egy külön munkában fogja a közönség tudomására hozni; mi részünkről csak azt az óhajt fejezvé ki ezúttal, hogy vajha e nagy horderejű mű mielőbb napvilágot látna!

Nem mulaszthatjuk el azonban hogy néhány, csak a legutóbbi napokban hozzánk érkezett idevágó tudósításról meg ne emlékezzünk. Ezek szerint Esztergomban 1847-ben történt volna az eszlárihoz hasonló eset, Szalonakon Vas megyében pedig 1864 vagy 1865-ben; Csornán Sopron megyében 1879-ben egy keresztény lánykát zsidók egy pinczébe csaltak, ott megkötözték s lesakterozni akarták, de a leány sikogatásaira segély érkezvén, a lesakteroztástól megmenekült ugyan, azonban a kiállott halálfélelem utókövetkezményeiben háromnegyed év múlva belehalt. 1868. márczius vége táján Szombathelyen egy, a Lederer-féle háznak a hosszú-utczára néző részében egy zsidónál szolgálatban volt Ágnes nevű, 18 éves szép leány tűnt el egy éjjel oly körülmények között, a melyek majdnem kétségtelenné teszik, hogy a szegény leány szinte Solymosi Eszter sorsára jutott. Azon zsidók, kik e gyilkossággal gyanúsítatnak, tudósításunk szerint Szombathelyen máig is élnek. Mindezen esetek természetesen eltusolva lettek, a mely sorsban részesült volna bizonyosan a tiszta-eszlári eset is, ha . . . ha t. i. ezúttal a zsidókba a tüzes menykő bele nem üt.

Ezenkívül a lapok is megkezdték már a t.-eszlárihoz hasonló esetek közlését. Az „Egyetértés” f. é. június 30-ki száma egy borsodmegyei képviselő elbeszélése után a következő történetet bozza:

„Két esztendővel ezelőtt történt Sajó-Szentpéteren, Borsodmegyében. A helységben székelő szolgabíró azzal a hírral lepték meg egy szép reggelen, hogy a szomszédságában lakó özvegy zsidóasszony cselédjét meggyilkolták. A szolgabíró magához szólította a csendbiztost, s elment vele a zsidóasszony lakására. A leányt a konyhában találták hanyatt fekve, átmetszett torokkal, gégével. Feltűnt mindkettőjüknek, hogy a holttest körül nyoma sem volt a vérnek, pedig az lehetetlennek látszott előttük, hogy akkora sebből ne csurgott volna vér. A halott mellett tompa élű, rozsdás sarló hevert, melylyel hiába riszálta volna a torkát akárki, nem tehetett volna kárt magában. Tehát öngyilkosságot gondolni nem lehetett. A szolgabíró körülnézett a házban, a ház tájékán, de semmi olyan jelre nem akadt, mely azt a gyanút kelthette volna benne, hogy betörés, rablás, gyilkosság történt. Minthogy az eset nem reá tartozott, jelentést tett a járásbírónak, ki a vizsgálatot meg is indította. Vallatóra fogta a házbelieket, kik azon sejtelmüket fejezték ki előtte, hogy a szerencsétlen leányt alkalmasint a helységbe vetődött kóborló oláh cigányok fosztották meg életétől. Később a boldogtalan leány szeretőjére tereltek a gyanút. A bíróság elfogatta a legényt, de ez egy esztendei faggatás, vallatás után is csak azt hajtogatta, hogy ő a tulajdon életénél is jobban szerette azt a leányt, s a világért sem tudott volna neki ártani. Utóbb aztán szabadon eresztették, s a bűntényt máig is sűrű homály borítja. A helységbeliek meg is feledkeztek már róla, s ha a tiszta-eszlári esetnek hírét nem veszik, talán eszükbe sem is jutott volna, de a rejtély gondolkozóba ejtette a szentpéterieket, s valamelyi-

kök arra emlékeztette a többit, hogy hiszen náluk is történt ilyen, titokzatos eset, melynek máig sem tudják a tettesét. Azaz, hogy ő sejtí bizony, hogy ki lehetett, mert azóta, hogy azt a tót leányt megölték, nyoma veszett a falubeli metszőnek, (sakternek,) ki egy házban lakott az özvegy zsidóasszonnyal. Meg aztán tudja azt is, hogy a szerencsétlen leány a metszőnek is volt egy darabig szolgálója. Szentpéteren most nagyban hányják-vetik ezt az esetet, s általános az az óhajlás, hogy az illetékes hatóság mielőbb világot derítsen reá.”

A „Függetlenség” pedig, a mely lap a tiszta-eszlári bűnügynek nyomról-nyomra való fejtegetésében és ellenőrzésében minden dicséretet felülhaladó kifogástalan magatartást követ, – eltérőleg azon lapok eljárásától, a melyek július 1-ig vagyis addig, a meddig a $\frac{1}{4}$ évi előfizetési pénzeket beseperték, antiszemitáskodtak, július elejétől fogva pedig árulói lettek ügyünknek, – s ez okból e lapot minden elvbarátunknak pártkülönbség nélkül a legmelegebben ajánlhatjuk: a derék „Függetlenség” július 2-ki számában egy, a felvidéken lakó zalamegyei orsz. képviselő elbeszélése után, a ki utána járván a dolognak, csakugyan meggyőződött, hogy a dolog igaz, – a következőket írja:

„Bars megye Kovácsi községében Grünwald Lipót izraelita szatócsnál cseléd minőségben szolgált Kleman Boris 17 éves leány. Grünwald cselédét febr. 5-én esti 10 órakor Peszérbe küldte, hogy a korcsmában felejtett tárczáját onnan elhozza. A leány engedett a parancsnak, s a korcsmában találta Grünwald gazdája öcscsét Józsefet, és az oda való metszőt (saktert). Grünwald Lipót kevéssel a leány megérkezése után szintén a korcsmában terem. A három zsidó a leányt levetkőzteti és megkötözi. A korcsmában azonban Boris nénye Anna szolgált cseléd minőségben, a ki húga lármájára a szobába tör – és a férfiakkal dulakodni kezd. Felhasználva az Anna által előidézett zavart, Boris meztelenül kimenekül, és az utczáról csak Grünwald Lipót biztatására, ki ruháit is vissza adta, és neki egy forint jutalmat is adott, – tért anyjához.

Az itt leírt ügyben Boris anyja az aranyos-maróthi járásbírósnál fenyítő feljelentését meg is tette, a bíróság azonban, mert a panaszlottak esküvel bizonyították, hogy Borisnál a gazdájától ellopott tárczát megtalálták, bizonyítékok elégtelensége miatt felmentette őket.”

Továbbá ugyancsak a „Függetlenség” f. hó 1-ji számában a következő, Szatmármegyében történt esetet közli, a mely vizsgálat tárgyát is képezte, és jelenleg a kir. tábla előtt fekszik ^{27347.} 1882. sz. alatt. A „Függetlenség” közleménye így szól:

„Az eset nem gyilkosság, de mint a fanatizmus ténye okvetlenül magára vonhatja a büntetőjoggal foglalkozók figyelmét. A panaszos anya, özvegy Király Mihályné kölese lakos így tette meg annak idejében a füzes-gyarmati bíróság által vizsgált följelentését:

Épén „dinnye-evés” ideje volt, mikor 9 éves kis fiát elküldette Kölese, szatmármegyeyi községben nagynénjéhez dinnyéért. Király Mihályné azalatt Szutor Endre ref. lelkésznel szilvalekvár főzésével foglalkozott. A fiú elment s útja a falu derekán egy régi rozzant szalmás ház előtt

vezetett, hol a zsidók összegyülekezve voltak. A fiút Neumann Borek sakter az utczáról czukornak és krajczárnak ígéretésével beédesgette. Mikor betért, megfogták, száját betömték és körülmetélték, s véré a kis fiú vallomása szerint, pohárba fogták fel. A kis fiú borzasztó ordítást vitt véghez a fálun, mihelyt kiszabadult, az egész lakosság ropantul fel volt háborodva.

Az anya a ref. lelkész közvetítésével följelentést tett a füzes-gyarmati járásbírósnál, maga szekéren Gyarmatra ment, s ott Hátfalvi megyei orvosnál mutatta be a gyermeket. Az orvos, az anya vallomása szerint, konstátálta a műtét megtörténtét, de a látlet kiállításáért három forintot kért, a mit ez, szegény levén, meg nem adhatott. A füzes-gyarmati járásbíróság megindította a vizsgálatot, és egyik résztvevőt Schwarczot elfogatta s több napig vizsgálati fogságban tartotta. Azóta az ügy húzódot, s most a kir. tábla előtt van.

A kis fiú ma is él, s mindenki meggyőződhetik róla, ha megtekinti, hogy csakugyan körül van metélve.”

A Székesfehérvárott megjelenő „Szabadság” pedig f. hó 9-ki számában egy merénylet hírért közli, a mely a minap Tatay Imre ottani református lelkész ellen követetett el. Ugyanis Tatay elbeszélte több bizalmas embere előtt, kikről föltette hogy a dolgot nem adják tovább, hogy gyermekkorában őt is megtámadták a zsidók rituális büntény czéljából. – Erre néhány nap múlva két gyanús, galicziai zsidó kinézésével bíró egyént pillantott meg, egyet barna ruhában s világos kalappal, egyet világos ruhában barna kalappal, kik nyomban kísérték. Csütörtökön (f. é. jun. 29-én) este 10 óra tájban hazamenet, egy zsidó fakereskedő házának kerítése mögül hátulról reá löttek; a golyó közvetlenül a füle mellett sivített el; aztán a jövő csütörtökig nem tehetett egy lépést se Tatay úr a nélkül, hogy két gyanús ember lépten-nyomon ne követte volna. Nevezett lap hosszadalmasan leírja a zaklatásokat, melyeken Tatay keresztül ment, míg csütörtökön (f. hó 6-án) megsokalván a dolgot, a két gyanúst a rendőrség által elfogatta; de a lövés merénylet nem bizonyult rájuk.

Ugyancsak a székesfehérvári „Szabadság” ugyanazon számában ezt is írja:

„Épen most időz egy itteni család látogatására egy balassa-gyarmati asszonyság, ki azt beszéli, hogy évtizedek előtt maga is többed magával nyitott be az ottani zsinagógába s ott egy megközött leányt látott. Sikoltozásaira a zsidók megijedtek s azt mondták, hogy e leány pénzt lopott s azért kötötték meg. (Tehát épen úgy mint a fentebbiek szerint a kovácsii zsidók. Úgy látszik, ez már a zsidók szokásos kibeszéde meglepettetésük alkalmára. – Szerk.) De ez az eset most, a midőn az elterjedt sajtó s közlekedési eszközök megnehezítik az eltusolásokat, s a t.-eszlári, peéri, kékkői, sajszentpénteri sat. példák szőnyegen forognak, közbeszéd tárgyát képezik B.-Gyarmaton.”

Annak illusztrálására, hogy ha a zsidóknak valahol véletlenül nem sikerül húsvétjukra keresztény vére szert tenni, mi módon feje-

zikk ki utálatukat s gyűlöletüket a kereszténység iránt, szolgáljon itt ugyancsak a „Függetlenség”-nek f. é. június 7-ki számában közölt következő eset:

„1879-ben Garam-Újfalura gyűltek nemcsak a helybeli, hanem a csejkői, podlucsányi, garam-apáthi és sólymosi zsidók is húsvéti szertartásaikat megtartandók. Zsinagóga hiányában az 55. számú, meglehetősen elhanyagolt, kerítéstelen Jeszenszky-féle házat használták fel. Énekléseik, melyeket késő éjjelig folytattak, a kíváncsiakat oda csábították; az ügyesebbeknek, kik az ablakhoz férhettek, sikerült meglátniok az egész szertartást. Észrevettek egy zsákot, melyet minden zsidó köpdösött. A szertartás végével egy keresztény férfit láttak belőle kimászni, ki Renner Jakab helybeli bérlő kovácsa volt. – A nyomozásoknak sikerült kideríteni, hogy öt ura unszolásai és 5 frt jutalom birták arra, hogy ily szerepre vállalkozzék. A vidéken akkoriban nagy felháborodást keltett az eset, de a zsidók ügyes műveletei folytán minden komolyabb következmények nélkül maradt. Hiteles forrásból szemtanú értesít róla. Mindenesetre érdekes világot vet a zsidók szertartásaira, hogy azok ha nem is keresztény vért, de a kereszténynek jelképies meggyalázását kívánják.”

Hogy a tiszta-eszlári rémes eset és a sok hasonló, most szóbeszéd tárgyát képező esetek behatása alatt, a mihez hozzá járul még a zsidóknak több helyütt tanúsított kihívó magaviselete, – az izgalom az egész országban rendkívüli, – az nagyon természetes; de ezt a zsidók és barátaik tulajdonítsák maguknak a zsidóknak, a kik mai napság az antisemitizmus legügyesebb kortesei. Hogy ez izgalom nem maradt több helyütt zavargások előfordulása nélkül, az szinte érthető dolog. Ilyen antisemita tüntetések egyebek között előfordultak a múlt hetek alatt Nagyszombatban, Pozsony-sz.-Györgyön, Sze-
niczen, Szontán (Bácskában,) Pápán sat. A legutóbb nevezett városban – a hol az összerőffent zsidók egy magyar csizmadiát azért, mert egy kávéházban a t.-eszlári ügyről beszélt, úgy megverték hogy behalt, – komolyabb természetűek voltak a zavargások s több napon át tartottak úgy, hogy Veszprémmegye alispánja erélyes rendszabályokhoz volt kénytelen nyúl-
ni. – Mi már több ízben kijelentettük, hogy utca-
i zavargások útján a zsidókérdés nem oldható meg. Mi az antisemita tüntetéseket csak mélyreható társadalmi s gazdasági bajok körtüneteinek tekintjük, a mely bajokat törvényhozási utón kell megszüntetni. Vonja le a nép fenyegető magatartásából úgy a törvényhozás mint a kormány a következtetéseket, s ne kövesse többé a struczmadár-politikát a zsidókérdésben, hanem vegye kezébe egyszer már ez elmérgesedett kérdés megoldásának ügyét.

Hogy a kormány már előre sejtette azt, hogy az orosz zsidók bevándorlása és a tiszta-eszlári ügy folytán beállt izgalom mellett a

dolog itt-ott zavargás nélkül nem fog lefolyni, bizonyítja egy, június 12-kén 8107. sz. alatt az ország valamennyi törvényhatóságához intézett belügyministeri körrendelet, a mely szó szerint ekként hangzik:

„Nem lehetetlen, hogy néhány lelkiismeretlen egyén azon valótlan hírt, hogy az Oroszországból menekült zsidók tömegesen szándékoznak Magyarországra területén letelepülni, – valamint azon gyanút, a mely Solymosi Eszter T.-Eszlári leány eddigelé ki nem puhatolt, de törvényes nyomozás tárgyát képező eltűnése alkalmából felmerült, t. i. hogy a leány a zsidók által meggyilkoltatott, a zsidók ellen fajgyűlölet szítására és a törvényes rend és csend megzavarásának előidézésére fogja felhasználni.

A magyar nép józanságának legfényesebb bizonyítéka, hogy ilyenemű üzelmek alkalmas talajra eddigelé nem találtak, sőt ismerve az ország lakosságának emberbaráti, igazság és rendszeretét biztos vagyok abba, hogy ily izgatások tömeges követőkre nem is fognak találni. Mindazonáltal nehogy a könnyen hívő s a rend bontásra hajlandó kis töredék ily lelkiismeretlen izgatók által félre vezetessék, úgy hazafiúi mint hivatalos kötelességemnek tartom, a törvényhatóság figyelmét ezen eshetőségre felhíni, mert nem tartom megengedhetőnek, hogy Magyarországra területén, hol a szabadság, egyenlőség és testvériség közös boldogságunkra virágzik, egyesek rossz akarata által ezzel ellenkező bármily csekély jelenségek is előforduljanak.

Mindezeknél fogva felhívom a törvényhatóságot, miszerint intézkedjék, hogy minden ilyenemű kísérletek a legéberebb figyelemmel kísértessenek; legelső sorban a városi és községi előljárók utasítandók, hogy minden ilyenemű üzelmeket személyes felelősség terhe alatt a legerélyesebben meggátolják, és előforduló esetekben a közigazgatási hatóságnak haladéktalanul jelentést tegyenek, hogy azok által szükség esetén úgy az üzelmek meggátolására, mint a legszigorúbb törvényes megtorlás iránt a kellő intézkedések azonnal foganatosítsanak.

Továbbá utasítandók a közigazgatási tisztviselők, hogy úgy a törvényes megtorlás iránt azonnal intézkedjenek valamint felügyeljenek különösen arra, hogy az előljárók felügyeleti kötelességüket pontosan teljesítik-e?

Ösmerve a törvényhatóság úgy hazafiúi mint emberbaráti nemes kötelességérzetét, ebben biztosítékát látom annak, hogy ilyenemű üzelmek nem fognak megtüretni; ha megkísértetnének, a legerélyesebben megfognak akadályoztatni, és a törvényes rend, a személy és vagyon biztosság és a honpolgárok nyugalma a hazában minden osztály és vallás-különbség nélkül meg fog őriztetni, és újabb bizonyíték fog szolgáltatni arra nézve, hogy az alkotmányos Magyarországra területén a rend és béke teljesen biztosítva van.

Budapest, 1882. évi Június hó 12-kén. – Tisza s. k.”

Ez a rendelet és annak a népre való, bizonyára nem szándékolt hatása is egyik frappáns bizonyítéka annak a történeti igazságnak, hogy valamely, a dolgok rendjében vagy, mondjuk, a levegőben levő mozgalom még az ezen mozgalom ellen megragadott rendszabályok által is csak új tápot nyer, csak jobban élesztetik.

Ez a rendelet ugyanis az ország minden községében kihirdetve, mint bennünket több helyről értesítenek, olyan hatást idézett elő a nép között, a mely hatásra a kormány bizonyára nem számított, s a mely hatás fölött a zsidóságnak épen nincs semmi oka sem örülnie. Ezzel a rendelettel az ország legfőfőbb zugába is – a hol eddig tán még nem is álmodtak róla, – bevitetett hivatalos utón a zsidókérdés. Hát ez ellen nekünk antisemitáknak épenséggel nincs semmi kifogásunk. – Nem volt bolond ember az a talián, a kit úgy hívtak vala hogy: Macchiavelli! . . .

Ezen, a „szabadság, egyenlőség és testvériségtől csepegő” rendeleten kívül aztán van még egy másik belügyminiszteri körrendelet, igazabban szólva, ukáz is, a mely az antisemita sajtótermékek ellen van irányozva. E rendelet így hangzik:

„2355. eln. – A közelebbi időben napról-napra több, különféle oly alakú és tartalmú nyomtatványok árusítatnak s hoztatnak nyilvánosság elé, melyeknek félreismerhetlen céljuk az ország keresztény vallású lakosait a zsidóság ellen gyűlöletre, sőt tettleges támadásra izgatni. Ilyen a többek közt a „Tisza-eszlári vértanú-leány és az óhitű zsidók” című Egerben megjelent röpirat; ilyen az Esztergomban megjelenő „Esztergomi Közlöny” című lap f. é. június 11-én, 24-én számában közölt „Fekete felhő a láthatáron” feliratú czikk: s ilyenek azon különféle alakú és tartalmú, illetőleg jellemző felragasztható czédulák, melyek leginkább terjesztetnek; ezen törvénybe ütköző közlemények megtorlása iránt megtétettek ugyan az intézkedések, minthogy azonban ezen intézkedések nem állják teljesen útját ezen izgató nyomtatványok terjesztésének; – felhívom a törvényhatóságot, miszerint intézkedjék, hogy a kérdéses és hasontartalmú nyomtatványok terjesztése és árusítása a rendőri közegek által megakadályoztassák, az eladásra szánt példányok lefoglaltassanak, s azok a törvényes megtorlás céljából teendő további intézkedések végett hozzám fölterjesztessenek.

Budapesten, 1882. július 1-én.

Tisza m. k.”

Ha Tisza Kálmán próbát akarna tenni, hogy ugyan a fenálló alkotmány mellett és daczára minő önkényuralmat képes egy magyar miniszterelnök gyakorolni: úgy erre a kísérletre leghálásabb tér lenne – legalább pillanatra – a zsidóság mellett való kormányműködése: tekintetben minden de minden szabad lenne neki: se a sajtó se (tán néhánynak kivételével) a megyék, se a képviselőház nem vonná őt ma felelősségre semmi nemű törvénysértésért, a melyet a zsidók érdekében elkövetne. Bizonyíték erre most idézett körrendelete, a mely a legeclátásabb törvénysértést foglalja magában.

Mi áll ugyanis e rendeletben? Az, hogy sajtótermékek rendőri utón, a szerző elleni sajtóper indítása nélkül foglalandók le, a mi nem egyéb mint az Ausztriában érvényben levő hírhedt objectiv eljárás. S mit mond a mi sajtótörvényünk? Az 1848-ki sajtótörvény 1. § -a

így szól; „Az előző vizsgálat eltöröltetvén örökre, s a sajtószabadság visszaállítatván, ennek biztosítékául ideiglenesen rendeltetik: 1 §. Gondolatait sajtó útján mindenki szabadon közölheti és szabadon terjesztheti.”

A 17-ik §. így szól: „A sajtóvétségek fölött nyilvánosan esküdtszék ítél.”

S a 22. §: „A bűnvizsgáló bíró a vád feladása után a nyomtatványokat vagy metszvényeket, ha szükségesnek ítéli, tüstént zár alá veheti. – Ha a vád alól a bepanaszolt feloldoztatik, a lezárólatkat a vizsgáló bíró köteles 200 ft. büntetés terhe alatt azonnal kiadni.”

Tehát sajtótörvényünk értelmében a nyomdaczéggel kellőleg ellátott semminemű nyomtatvány nem foglalható le előbb, mintsem a vád emeltetett, s ekkor is nem a rendőrség, hanem a vizsgáló bíró teljesíti a lefoglalást, a mely lefoglalásnak hatálya az esküdtszék marasztaló vagy felmentő verdictjétől függ.

A kormány igenis ellenőrizheti a colportage-t (házaló könyvkereskedést,) s rendőri úton el is tilthatja bizonyos könyvek vagy füzetkéek házalás útján esetleg ponyván való terjesztését, amint például nálunk általában el van tiltva a hírlapoknak utczai árulása, a mi például még Oroszországban is divatban van; de hogy valamely hírlapot vagy könyvet a szerzőnél vagy szerkesztőnél, vagy a nyomdában rendőri úton lefoglaltathasson, mint a fentebbi rendelet az „Esztergomi Közlönyvel” tenni akarja, – az világos törvénytörés.

És emelkedett-e egy hang ez ellen az ukáz ellen a létalapjában megtámadott sajtóban? Csak az egyetlen „Függetlenség” csinál frontot ellene, a többi: kormánypárti, habarédi, szélsőbali lapnak semmi kifogása sincs ezen, holnap már tán ő reájuk alkalmazandó praecedens ellen. S ha Esztergom megye derék alispánjában, a ki pedig erős kormánypárti ember, a törvénytisztelet nem nagyobb mint a servilizmus és a zsidó-érdek-legyezés: hát az Indexre tett „Esztergomi Közlöny” rendőri leg csakugyan le is foglaltatik. Az alispán azonban törvény-adta jogánál fogva megtámadta a törvénybe ütköző ministeri rendelet végrehajtását.

De hogy az elzsidósodott gyalázatos sajtó még a kormánynál is tovább szeretne menni, sőt egész kedvteléssel üzi az öngyilkossági sportot, annak a legutóbbi időkbén naponként tanúi lehetünk. E hó elején például azt a valótlán hírt olvashattuk a lapokban, hogy egy névtelen feljelentés folytán a belügyminister sürgősen utasította volna a fővárosi főkapitányságot, hogy egy, az Eszterházy-utczában levő nyomdában sajtó alatt levő és „Solymosi Eszter vagy a

tisza-eszlári gyilkosság” című „izgató” röpirat nyomtatását tiltsa be (!)–Magyarországon valamely nyomtatvány nyomását betiltani!! – És ezt összes újságaink valami önmagától értendő, természetes dolognak látszottak tartani. – Július 2-kán a „Pester Lloyd” s utána a többi majom-lapok nagy diadallal hirdették, hogy „az egri érsek megtudván azt, hogy az ottani érseki lyceumi nyomdából antisemita nyomtatványok kerülnek ki, ő excellencziája hasonló iratok további nyomtatását megtiltotta.” Tehát a zsidók már az egyes nyomdákat bloquirozzák is, nyélbe sütetvén az egyes nyomdákat az ezekre befolyással bíró egyének által. – De ez még mind semmi! Ugyancsak ez a, magát a tisza-eszlári sakterekkel úgy látszik teljesen identifikált kedves „Pester Lloyd” június 29-ki esti lapjában nagy örömmel azt újságolja, hogy „a szabolcsmegyei főispán a „Szabolcsmegyei Közlöny” szerkesztőjét magához hívatta és felszólította őt, hogy a kedélyeknek antisemitikus irányban való felizgatásától tartózkodjék.” Íme a muszka megintési rendszer!

Bizony bizony, amint látjuk, Tisza Kálmán fentebbi ukája teljesen eltévesztette hatását: a magyar szabad sajtót, korunké legnagyobb moeretrixét még ily drasztikus szernek se sikerült saját méltóságának, saját léteérékének öntudatára ébreszteni. – A magyar „szabad” sajtó „Auf Gnade und Ungnade” kapitulált – nem Tisza Kálmán előtt, – hanem a hirdetések liferáló zsidóság előtt!

Ily nyomorult hírlapügyi viszonyok közt még minden tekintetben legjobb vigaszunk az élclapok: Bartók Lajos „Bolond Istók” – ja, Szabó Endre „Üstökös”-e és Bartalits Imre „Füstölő”-je, a melyek, különösen a kedélyre ható kitűnő költeményeikkel, az antisemitikus mozgalomnak a sajtóban tényleg leghathatósabb emeltyűi. De valamint hálás tárgy is a zsidó az élcelésre és a satyrizálásra, úgy a magyar közönség is hálás ezen jókedvű antisemita lapok irányában, mert azok a legutóbbi időben hihetetlen elterjedést nyertek. Hiába! csak igaz az, hogy: „Sírva vigad a magyar!” vagy: „Vigadva sír a magyar!”

Daczára azonban a kormányhatalom szorgos védelmének, a sajtó dédelgetésének és mindenható pénzes zsákjaiknak, zsidóink a t.-eszlári ügy folytán mégsem érzik magukat teljes biztonságban, mert helyes érzéssel sejtik azt, hogy a t.-eszlári – ma már a zsidó lapok által se tagadott – rituális gyilkosság folytán a törvényhozás kénytelen-kelletlen drasztikus eszközökhöz lesz kénytelen nyúlni, ma már a zsidó vallás vagy legalább is az orthodoxok ellen. Azért kezdik már maguk a zsidók itt-ott pengetni a zsidó vallás reformálásának szükségességét. Ezen mozgalom a szatmármegyei zsidóság

köréből indult ki, tehát ugyanazon megyéből, a honnét az antisemitikus mozgalom az ismeretes petícióval a múlt hónapokban oly hatalmas lökést nyert.

Feleslegesnek tartjuk bővebben kiterjeszkedni ezúttal a zsidóság reformációjának kérdésére. Elmondtuk mi már e kérdés fölött nem egyszer nézeteinket, többi között e füzetek I. évfolyamának 1-ső füzetében „Reformálható-e a zsidóság?” cikkünkben, és a II. évfolyami 5-ik füzetben e rubrika alatt: „Zsidókérdés Nro 2.” Mindkét cikkben arra a végkövetkeztetésre jutottunk, hogy a zsidóság nem r e f o r m k é p e s: az úgy amint van, áll vagy pusztul. Tertium non datur.

Ugyanazért nem azon okból, mintha mi a szatmári reformálhatnám-zsidók fantazmagóriáit komolyan vennénk, hanem csak annak egyik frappáns bizonyítékául, hogy mennyire meg vannak szeppenve a zsidók, s hogy mostmár fűhöz-fához is kapkodnak, közöljük az „Egyetértés” után e reformterv alapelveit. Ezen alapelvek a következők lennének:

I. Az alkotandó reformtörvények s a módosított imádságok magyar nyelven szerkesztetnek s kizárólag ezen a nyelven (Ezzel a „concessió”-val Magyarországon ugyan senkit se tesznek többé bolonddá, már csak azért sem, mert akár német, akár magyar imaformulák mellett sakterozzák le a keresztény fiukat és leányokat, az tökéletesen egyre-megy ki. – Szerk.) végeztetnek.

II. A reformált zsidók naptári éve az eddigi marad vagyis a világ teremtésétől számított.

III. A reformált zsidó vallás alapját Mózes tíz parancsolata teszi.

IV. Az eddigi szokás szerint nyolcz napig tartott húsvéti és sátoros ünnep két napra szállítatik le, úgy hogy ez ünnepeknek csak két első napja marad érvényben. Tehát úgy a húsvéti, mint a sátoros ünnep 6 napja megszűnik a vallás tárgya lenni.

V. A bizonyos rítus szerint készített s a húsvéti ünnepek alatt élvezett pászák helyett (Ezzel, a roszhírűvé vált húsvéti pászákát eltörlő „reform”-mal egyszer mindenkorra elejét akarják venni a gyanúnak, hogy j ö v ő r e is keresztény vért akarnának használni sütnivalónak. – Szerk.) ezentúl búzalisztból, élesztő és só nélkül sütött „Graham kenyér” használtatik, kegyeletes emlékéül a zsidók Egyiptomból való kivándorlásának. Ezt a kenyeret az oroszok is egészségesnek és könnyen emészthetőnek vallják.

VI. Az ezentúli két napig tartó újévi, sátoros, húsvéti és pünkösdi ünnepeken csak reggel 8-tól 10 óráig lesz istentisztelet.

VII. A kiengesztelődés napján (jomkipur) szintén csak reggeli 6 és 10 óra közt lesz istentisztelet. Az eddig szokásban volt böjtölés elmarad.

VIII. Szombati napokon is csak reggeli 6-7 óráig végeztetnek az imádságok.

IX. Az itt meg nem említett s eddig fennállott böjt-, gyász- és örömnapok megszűnnek.

X. Az eddig érvényben volt törvény, a mely szerint 8 nap multán az újszülött gyermekek körülmételendők, érvényen kívül helyezendő.

XI. Az ételre és italra eddig fennállott megkülönböztetés, hogy „kóser,” „tréfli,” „nészach” nem lesz többé vallás tétele; a reformált zsidó megeszik, megiszik mindent, a mi egészségének nem árt.

XII. A reformált zsidóknál az esketés csak akkor törvényes, ha az a királyi közjegyző vagy más törvényszéki hatóság által is teljesítetik.

Ézt a reformtervezetet az ország zsidósága mint mi előre látuk, – nagyon hidegen fogadta, s ezért kárba veszett a szatmári zsidók egész fáradsága.

Erre a reformtervezetre nem ugyan egyenes, de indirect válasznak tekintethetik az orthodox rabbiknak egy, f. hó 5-kén Budapesten tartott közgyűléséből kelt nyilatkozványa, a melyben kijelentik, hogy ő náluk – az orthodoxoknál – nincs semmi hiba, hanem minden bajnak okai egyedül a gonosz antisemiták, a kik az ártatlan zsidókra mindenféle meséket költenek, és ellenük faji és vallási gyűlöletre izgatnak. De hiszik, hogy győzni fog a jog, az igazság, a jó erkölcs és a szeretet. Hirdetik vala pedig ezen és sok egyéb szép és épületes dolgokat Katz Menachem németkeresztúri főrabbi mint elnök, és Lipsicz Lipót abauj-szántói főrabbi mint jegyző.

Tehát az orthodox zsidó uraknál nincs semmi hiba, következőleg reformnak szüksége sem forog fen. Ne nektek szatmármegyei reformálhatnám-zsidók!

Az eddig elmondottakban röviden hű képét igyekeztünk adni a nálunk a közelmúlt hetekben végbement nagyfontosságú eseményeknek, a melyek körül ez idő szerint az európai zsidókérdés forog, most Magyarországra kerülván a sor arra nézve, hogy az egyetemes antisemitikus mozgalomban az őt megillető szerepet vigye. Az egész művelt világ szemei most hazánkra vannak irányozva, s lázas izgatottsággal lesik várják mindenütt a tiszta-eszlári esetleg korszakot alkotó ügy fejleményeit.

Ezúttal tehát a legtöbb és legfontosabb hírek hazánkból vannak; a többi illető államokban majd csak akkor indul meg újult erővel a mozgalom, a mikor a Magyarországon történekből a consequentiákat ott is levonják. Az antisemitikus mozgalomnak ez is egyik törvénye. A mikor Németországon legmagasabb hullámokat vert az: Oroszország s hazánk csöndes volt; mikor aztán Oroszország vette kezébe muszka módra a zsidókérdést, Németországban lassúdott a mozgalom; most pedig, a mikor hazánk a mozgalom tűzpontja, csendesebb minden úgy Német- mint Oroszországban.

Az azonban nagyon csalódnék, a ki azt hinné, hogy Német- és Oroszországban „végleg kitombolta volna magát” az antisemitikus mozgalom.

Lássuk tehát, hogy állanak a dolgok e pillanatban a külföldön.

*

Oroszország zsidóügyi politikájában, Ignatyev gróf belügyministernek június 12-én bekövetkezett elbocsátásával nevezetes változás ment végbe. Az új belügyministerről gróf Tolstojról azt írja ugyan egy berlini zsidólap, hogy, ha Ignatyev vesszőkkel, úgy Tolstoj skorpiókkal fogja a zsidókat fenyíteni; s igaz ugyan, hogy a zsidók Tolstoj ministersége alatt se álmodhatnak az emancipációról: mindazonáltal az ő (előreláthatólag rövid ideig tartó) kormánya alatt az oroszországi zsidókérdés, Európára való kihatása tekintetében, meglehetősen stagnációba jut. Annál serényebben fognak működni most a nihilisták, a kiknek működését Ignatyev a zsidókérdés akut állapotban való tartásával féken tartotta.

Az orosz-zsidó kivándorlási mozgalom, az orosz kormányváltás folytán is, szinte csökkent, s noha még Brodyban folyton nagyobb számú zsidó tanyáz, azok részint lassankint az osztrák kormány által útiköltséggel ellátva hazaküldetnek, részint pedig Galiczián át kisebb-nagyobb csoportokban hazánkba zivárognak, s a lapok gyakran hoznak híreket ezen, az oláh-czigány hordáknál is rosszabb nomádoknak az ország különböző helyein való fel-feltűnéséről.

Amerikába mostmár nem igen merik szállítani a menekült orosz-zsidókat, mert, mióta a New-Yorkba érkezett orosz-zsidók az ottani zsidó segélyző bizottság elnökét Birnbaum urat majd halálra verték azért, mert nem adott nekik annyi pénzt, mint a mennyit követeltek tőle, – még maguk az amerikai zsidók is ellenzik az orosz-zsidók további bevándorlását; a keresztény-amerikai közönség felháborodása pedig mindinkább növekszik eszemét had ellen. De a londoni, berlini sat. zsidó kivándorlási segélybizottságoknak is elment a kedvük a további pénzliferálástól, mióta kiderült az, hogy, mint a lengyel „Gazeta Narodowa” írja, a brodyi zsidó-segélyező bizottság nem tudott számot adni a kezére bízott roppant összegekről, mert tagjai e pénzekből hatszázezer forintot zsebre vágtak. A zsidó megmutatta, hogy itt is csak zsidó, még saját felenyájai irányában is. A brodyi „segélyző” zsidók eljárása még csak azon kivándorló zsidó legények eljárásával tehető párhuzamba, a kik kivándorló és családjuk jövője fölött aggódó pénzesebb zsidó családapákat rávettek arra, hogy szép leányaikat nekik feleségül adják, s kik aztán e szép feleségeiket Konstantinápolyba vive, ott a háremekbe

vagy még rosszabb hírű házakba jó pénzért eladták. Amint látjuk, a korhadás Izraelben a tetőpontra hágott.

Az Oroszország által kivetett és kivetendő zsidó salakokat ma már még a „szabadelvű, felvilágosult és humánus” Amerika se levén többé hajlandó befogadni, Magyarország közvéleménye pedig a muszka-zsidó bevándorlás ellen felzúdulva levén, végre maguk a zsidók is be kezdik látni, hogy egyedüli refugiumuk mégis csak Törökország s az ennek területén levő Palaestina lesz. A török kormány, hihetőleg pengő érvekkel kapacitáltatni engedte magát annyira, hogy a zsidók bevándorlása s azoknak Mezopotámiában, a kisázsiai Adana és Aleppo kormányzóságokban való letelepedését nem ellenzi, sőt itt nekik ingyen földbirtokokat is bocsát rendelkezésükre hat évi adómentesség mellett; de arra eddig semmikép rá vehető nem volt, hogy a P a l a e s t i n á b a való tömeges bevándorlást megengedje. Erről – különös dolog! – hallani sem akar a török kormány. Ezt a magatartását a török kormánynak az angol befolyásnak Syriában való növekvésétől való félelemre vezetik vissza. Remélhetőleg azonban a Palaestina szomszédságában levő Egyiptom ellen épen most Anglia részéről fogantatba vett hadi actió végeredményben Anglia befolyásának sőt hatalmának Syriára és Palaestínára is leendő kiterjedésével fog végződni. A keleti kérdés Egyiptomban újra folyamatba jött; minden, a keleti kérdés megoldását siettető politikai actió pedig eddig a zsidókérdés továbbérlelését is maga után szokta vonni.

Ez a fejlemény annyival inkább kívánatos, mert a „Polit. Correspondenz” egyik legutóbbi híre szerint, a közvélemény Törökországban is kedvezőtlen a zsidó bevándorlók irányában; sőt a különböző tartományokból Konstantinápolyba érkező egyértelmű jelentések szerint, a zsidó menekültek Törökország lakossága részéről se számíthatnak barátságos fogadtatásra.

Hogy tehát a maholnap sehol a világon meg nem tűrt zsidó népnek legyen helye a hol magát meghúzhassa, arra nézve nincs más mód, mint hogy Európa kényszerítse Törökországot a zsidóknak régi hazájukat Palaestinát visszatartani. Ott aztán éljenek és uralkodjanak tetszésük szerint, s ott akár bízvást sakterkodhatnak is, ha ugyan lesz olyan bolond nem-zsidó, a kinek a Talmud-uralta országban kedve kerekednék lakni.

*

Ausztriában, a hol Schönerer képviselő május havában számos kérvényt nyújtott be a Reichsrathhoz az orosz-zsidó bevándorlás ellen, a mely kérvények a kormánynak „beható méltánylás” végett kiadva lettek, – ügyünk szép fejlődésnek indul. A derék bécsi re-

formegylet tagok számában egyre gyarapszik s az antisemiták már két napilappal is rendelkeznek E lapok: a „Tribune” és a „Neuigkeits-Weltblatt.” Noha az osztrák kormány még a magyar kormány-nál is aggodalmasabban gondoskodik arról, hogy a „drága izraelita polgártársak”-nak hajuk szála se görbüljön meg, a dolgok meg lehetős jó mederben s a legjobb kilátások mellett folynak Ausztriában.

Németországban, a hol Henrid és a drezdai, boroszlói sat. reformerek folyton élénk tevékenységet fejtenek ki, a magyarországi fejleményeket, főleg pedig a tizza-eszlári rituális gyilkossági ügy mozzanatait lázas izgatottsággal szemlélik, úgy, hogy a magyarországi mozgalom visszahatása nemsokára igen érezhető fog lenni Németországban is.

Hogy legutóbbi zsidó-vitánk s az Istóczy-Wahrman ügy mily nagy mértékben érdekelte németországi elvbarátainkat, kitűnik abból is, hogy a berlini antisemita liga e füzetek szerkesztőjének mint országgyűlési képviselőnek, június 9-ki képviselőházi beszéde és az ismeretes párbajügy alkalmából, távirati úton fejezte ki szencsekívánatait.

A tervben levő drezdai nemzetközi antisemita congressus ügyének a „B. Ostend-Zeitung,” július 10-ki számában „Egy világtörténelmi esemény” czimű vezérczikket szentel, a melyből érdekesnek tartjuk a következőket közölni:

„Az antisemitikus mozgalom, a mely még csak kevés idővel ezelőtt ellenfeleink előtt gúny tárgya volt, Európa népeit oly hatalommal ragadta meg, és oly jelentékeny haladásokat tett, hogy a modern zsidóság alapjaiban megrendítve lőn. Az eszme hatalma, a sóvárgás a nemzeti újjászületés után erősebbnek bizonyult be, mint Izrael házának összpontosított tőkége. A zsidóság az egész vonalon meg van verve, s daczára bérenczei nagy számának és gyakran hatalmas befolyásának, nem képes többé az uralkodó koráramlat ezelőtt megállani. A zsidó részről való minden kísérlet, az antisemitikus mozgalmat pénzzel, a policziáért való kiabálással, gúnyolódással és rágalmozással elfojtani, az ellenkező hatást idézték elő s csak harczosaink sorainak erősítését eredményezték. A zsidóság, ezen, még néhány évvel ezelőtt látszólag legyőzhetlen hatalom, kényszerülve lőn arról a magas piedestálról, a melyre jogtalanul helyezkedett, leszállani, és ma csalékony nimbuszából kivetkőzvetve, mint elhalványodott dicsőség képe áll előttünk.”

Ezután a czikk a német liberális pártoknak ad leczkét, a melyek ott, ellentétben a conservativekkel, philosemitáskodnak; követendő például az osztrájs és magyar liberálisokat állítván szemük elé. „Schönerer, Istóczy és Onody, – így szól a „B. O.-Z „– az osztrák-magyar antisemitizmus ismeretes képviselői szabadelvűek, s a francia antisemita vezér Rochefort is bizonyára nem reakzionárius.” Ezután e lap így folytatja:

A zsidóellenes mozgalom közös java az összes árja világnak, nincs az semmiféle fenálló politikai pártjához valamely országnak kötve, minden igaz kereszténynek, minden polgárnak, a kibén becsületérvzés van, tulajdona az. Szükséges azért, hogy az antisemitizmus minden párthívei, tekintet nélkül a nemzetiségi különbségre szorosán csatlakozzanak, s egy az egész földön elterjedt hatalmas ligát alapítsanak, a mely előtt a zsidóságnak remegnie kelljen, s a melyben Európa kormányai a semitizmus forradalmi törekvései ellenében egy hatalmas támaszt találjanak. Ezen legközelebb megalapítandó aliancz főfeladata abban fog állani, hogy a „modern zsidóság” túlsúlya elleni jogosult agitáció folyamatban tartassék, az egyes államok kormányai elé a szerzett tapasztalatok és észleletek alapján a zsidókérdés megoldására javaslatok terjesztessenek, valamint végül a keresztény tőke összpontosítása által az uralom a világkereskedelemben visszahódíttassék, s ezáltal az irreális semitikus jobberségnek a haláldőfés megadassék.

Az osztrák-magyar vezéreknak a berlini mozgalom vezetőivel való barátságos viszonya azon reményre jogosítanak, hogy a f. é. szeptember hó folytán D r e z d á b a n ö s s z e ü l e n d ő n e m z e t k ö z i a n t i s e m i t a c o n g r e s s u s üdvösen hatni és az új keresztény aliancz alapítását magával hozni fogja. Azon nehézségek, melyek e congressus összejövetelének eddig útjában állottak, véglegesen elhárítva vannak, s a tiszta-eszlári borzalmas keresztény-gyilkolás egy ujabbi véres intés a keresztény népeknek arra nézve, hogy a zsidókérdés végleges megoldását mostmár haladék nélkül s erélyesen kezükbe vegyék. Ha egyszer aztán a zsidóság által leginkább fenyegetett és nyomott népei Európának egy nemzetközi védszövetség alakításával előljártak, úgy Európa egyesült kormányai se vonhatják ki többé magukat a kötelezettség alól a zsidókérdést nemzetközi-politikai utón végérvényesen szabályozni.”

Miután már úgy a berlini, mint a drezdai és bécsi intéző körök kibocsátották a felhívást a congressuson való részvételbeni jelentkezésre: ennél fogva a magyarországi párthíveket mi is ezennel felhívjuk a szóbeli vagy írásbeli jelentkezésre. Már eddig is jelentkezett két elvtárs Pozsonyból. A közelebbi részletek annak idején levél útján a jelentkezők tudomására fognak hozatni.

Hangok a vidékről.

– Nyílt levelek a szerkesztőhöz. –

Szeged.

T. szerkesztő úr! – Midőn május hó 25-én a tiszta-eszlári eset a hírlapi közleményekből városunkban tudomásunkra esett, a polgárság köréből némi mozgalom indult meg, hogy ezen botrányos esetet a nagyközönséggel, külön lenyomatva, a pünkösdi ünnepeken megismertessék. Ennek híret vették a befolyásos zsidók, s valószínű, hogy hatósági segédelmet ők kértek légyen, mert tény az, hogy hatósági intézkedés folytán

mindkét helybeli nyomda szigorúan és felelősség terhe mellett megkerestett, hogy a tiszai-eszlári esetre vonatkozó röpiratokat vagy ismertetéseket ki ne merészeljenek nyomtatni (Mintha csak Muszkaországban lenne Szeged városa. – Szerk.) – Lám a gaz zsidók, bűneiknek öntudatában mennyire félnek, hogy még előre is intézkedtek a legártatlanabb cselekmények megakadályozására. Sajnos, de így történt, és hatóságunk elég gyenge volt a zsidó befolyásnak engedni, és tiltó rendszabályokat kiadni.

A helybeli lapok közül a függetlenségi párti sémita érzelmű „Szegedi Napló” a tiszai eszlári esetet agyonhallgatja, – ellenben a „Szegedi Híradó” az utóbbi időben, különösen május hó 28-án megjelent 122. számában Ónody és Istóczy képviselő urakat, úgy a zsidóellenes mozgalom hiveit a leggyalázatosabban megtámadja. (Hihetőleg azóta elállott a szava ennek az újságnak is. – Szerk.) – Nagyon különösnek tűnik fel előttünk a „Szegedi Híradó”-nak ezen eléggé nem jellemezhető eljárása, s visszautasítjuk a „nemtelen és butaság” kitételeit. – Nem illik hozzá, hogy ő hivatkozzék a keresztény felebaráti szeretetre, midőn a zsidók velünk szemben azt nem alkalmazzák. – Úgy látszik a „Szegedi Híradó” nem tudja, mit tanít a zsidó Talmud a felebaráti szeretetről, – mert ha tudná, akkor nem lépett volna fel ellenünk oly otromba és goromba módon, és a zsidókat annyira nem dédelgetné s pártfogásába nem venné. – Hogy neki is legyen némi tudomása a zsidó felebaráti szeretetre vonatkozó tanokról, – néhány tételt idézünk a Talmudból. – Ugyanis a Talmud szerint „ki egy zsidót arczul üt, annyit tesz, mintha az isteni felséget ütné arczul; azért tehát halál fia azon goj, ki egy zsidót megütni merészel.” – „Senkivel, ki nem zsidó, szívességet vagy irgalmasságot ne tégy.” – „Minden nép, a mely nem zsidó, számár, disznó és kutya”. – Ha többet nem is idézünk e tanokból, ebből is meggyőződhetik, hogy mily indulattal viseltetnek a zsidók a nemzsidók irányában. – Azért tehát ismételve azt mondjuk, hogy ne hivatkozzék a keresztényi felebaráti szeretetre akkor, a midőn tudjuk, hogy a zsidó irányunkban azt nem gyakorolja, hanem mindenkor és minden körülmények között megcsal bennünket – hahogy szerét teheti. – Különben nagyon kíváncsiak vagyunk tudni, hogy azon zsidó-dédelgető czikkeiért, a melyeket legutóbb közzé tett – kapott-e a zsidóktól subventiót? – s ha igen, mennyit? – mert mi a köpönyegforgatás indokát kimagyarázni nem tudjuk.

Orgoványi.

Torontálmegye.

T. képviselő úr! – Az egész bánáti környék olvasta becses interpellációját, nemkülönbén Ónody nagyrabecsült képviselő beszédét A mi T. Eszlár községében Sólymosi Eszter 14 éves keresztényleánynyal történt, – az a mi környékünkben már nem is valami feltűnő dolog, mert Bánátban csakis a zsidók urak. – Hogy bővebben kedirítem magam, csak egynehány tény, milyenek Torontálmegye bánlaki kerületében zsidók által naponta történnek, adok elő; – az 1881. évből beszélek.

1 ször. Nagy-Margitta községében egy zsidó, házak gyűjtogatása végett vádoltatván, – ez be is igazoltatott mint haszonvágyból eredett; – a bővebbi felvilágosítást a bánlaki kerületi szolgabíróság adhatná.

2-szor. Bánlakon egy zsidónő, E–haft nevezetű, világos nappal az ottani gör. kel. tisztelendő házába rohant, – és nejét felpofozta, hajánál fogva az udvaron ránczigálta, népek csodálatára.

3-szor. Z–ts Antal k–i korcsmárosnak 16 éves leánya, egy zsidó gépész által megfertőztetett.

4-szer. Egy L–i nevezetű szókai zsidó az ottani jegyzőt nappal megtámadta, és nejét veréssel fenyegette, úgyannyira, hogy azok hajlékukba vissza vonultak, s a helyett, hogy a jegyzőcsalád panaszt emelt volna, a zsidó panaszolta be, hogy a jegyző őket agyonlőni akarta, mi nem valósult be; – a zsidó itt is hasznot húzni kívánt kiegyezési szempontból, mi azonban nem sikerült.

5-ször. Partos községében egy zsidó (E–t nevezetű), az ottani jegyzőnőt, ki midőn más állapotban volt, egyízben a zsidónak boltja előtt elment, megtámadta s jól elverte, – minek következtében a gyermek idő előtt született, és csakugyan elhalt.

6-szor. Ugyanazon zsidó azon községben a jegyzőt agyonlőni akarta, jól nem találván, csakis jobb karjának keze fejét robbantotta szét.

7-szer. A bánáti népek szegénységökben persze a zsidókhöz folyamodnak alamizsnáért, mert ezt csakis úgy lehet venni, ha 70 kiló valamivel jobb mint korpalsztért 18 frotot fizetnek; ugyanis most aratáskor egy métermázsa tiszta búzáért 5 frot előleget adnak itt a zsidók, – de abból 1 frotot levonnak, ergo 4 frot marad.

Ily körülmények közt mármost szegény népeink a zsidók körmei közt vannak; mi lesz annak eredménye? – mint az, – hogy az államnak őket újólag inség-segélylyel kell támogatni, hogy ne kívánjanak Dobrudzsába, Romániába, Bolgár- és Szerbországba kivándorolni.

Most azonban kérдем, ki fizeti a rengeteg sok hátralékot és folyó adót? Nem volna-e itt helye ilyesmiket beszüntetni?

8-szor. A tolvajlás-előidézéseket, miket a zsidók a szegény bánáti népekkel tesznek, itt előadni nem lehet, – mert az ily esetek számtalanok.

És mit gondol az olvasó, mindezen adatokra, ugyan mi történt ezen zsidókkal? – Annyi, hogy mai nap még büszkébbek, henczegőbbek és kiállhatatlanabbak.

Dicsekednek azzal, hogy a keresztények bolondok, csak ők okosak, mert a közmondás náluk az: „Geld regiert die Welt.”

Hogy igazat írtam, kérdezze meg Dániel képviselőnk, (Jó lesz ennek a képviselő urnák értésére adni, hogy azért képviselő, hogy választói sérelmeit, még ha ezeket zsidók okozzák is, kötelessége lenne neki a képviselőház útján orvosolni. – Szerk.) ki a jegyzőnek még a jeget ajándékozta, kezének gyógyítására.

Ha ez így tart még 1-2 évig, akkor ne is fáradozzék képviselő úr, mert a népség maga kiveri a zsidókat. (Ismét ajánljuk Dániel Pál képviselő úr nyélbesütését, hogy iparkodjék az ottani vidék súlyos bajain t ö r v é n y e s úton segíteni. – Szerk.)

Egy elvtárs a sok közül.

Beregmegeye.

Tekintetes szerkesztő úr! – Bocsánatot kérek, hogy soraimmal ismét alkalmatlankodom, (Dehogy is! – Szerk.) de az emberi kebel megkönnyebbül, ha panaszait bizalmas helyen elmondhatja, s mivel édes hazánkban szerkesztő úr az egyedüli ember, ki az én panaszommal számtalanokét meghallgatva nyilvánosság elé hozza a méltatlankodásokat, melyeknek alávetette a szerencsétlen keresztény lakosokat a zsidóemanczipáció, – bátorkodom a következőket becses tudomására hozni.

Mármarosmegeye egy községében, melyet szükség esetén meg is nevezhetek, a görög kath. vízkeresztet megelőző éjen a t e m p l o m o t a z s i d ó k e m b e r - t r á g y á v a l k ö r ü l k e n t é k , s e m i a t t m á s n a p n e m l e h e t e t t a z i s t e n i s z t e l e t e t m e g t a r t a n i ; k é r d e m , c s o d a - e t e h á t , h a a s z e g é n y , v a g y o n á t ó l m e g f o s z t o t t n é p a z i l y e n a r c z á t l a n ü z e l m e k u t á n a v é g s ő k r e v e t e d e d i k ?

A zsidó elrabolta a vagyont, – s most midőn a szegény ember egy fohászban Istenétől vigaszt kérni vágy, megszentégtelenítve találja elkeseredett keble az ösök egyetlen szent vagyonát, melyet még nem sikerült elrabolni a zsidóságnak.

A. K... ön ez év elején néhány részeg suhancz éjjel egy pár ablakot bevért, s mivel a károsodottak közt zsidó is akadt, tömegesen rohanta meg a b-i törvényszéket a zsidóság, panaszt emelvén, hogy őket a keresztény lakosok már bántalmazni kezdik; minek folytán a suhanczok elfogattak, de mivel a bíróság a tetteiből még nem volt képes zsidóellenes lázadást kisütni, a fiukat szépen hazabocsátották, a többi lakosok azonban e szemtelen vádaskodásért úgy boszulták meg magukat a zsidókon, hogy február 6-án az egész község lemondott a p á l i n k á i v a s r ó l , a m e l y ü d v ö s m o z g a l o m l é t r e j ö t t é t l e g i n k á b b a d e r é k f i a t a l s e g é d l e l k é s z G - z ó E l e k u r n á k k ö s z ö n h e t i a k ö z s é g , k i t e s t t e l l é l e k k e l k ü z d a p á l i n k a é s a z s i d ó g a z s á g o k e l l e n .

Egy b-szi zsidóasszonynak az ingatlanaira árverést tűzött ki a törvényszék, s Ráchel leánya azon reményben, miszerint a biztosítási összegből kifizeti majd a hitelezőket s még neki is marad a summából, – nem tekintve arra, hogy gonosz szándékának igen sok más áldozata lehet, háromszor egymásután gyújtotta meg saját házát; a tűz azonban mindannyiszor eloltatván, az utolsó kísérletnél tetten kapták, és most a hűvösön várja érdemei méltó jutalmát.

Ca ... I... on.

Tolnamegeye.

T. szerkesztő úr! Sok jó barátom van, és mivel időből kikelik, hébe korbá látogatásokat szoktam náluk tenni; ily alkalommal rendszeren bizalmasan tudakozodom a zsidók gaz üzelméi felől is, mivel ez engem érdekel.

Nem mehettem még egy községbe sem, hogy a zsidók okozta gáztettekről ne hallottam volna panaszosan beszélni, általában a nép mindenütt a zsidók zsebében van, és ha valamely jómódú polgár valami szerencsétlenség miatt pénzre szorul, hasztalan jár kel pénz után másnáál, nem kap senkitől, mert ritkának van, tehát csak zsidóra szorul,

az teremt neki bárhonnarról, roppant nagy kamatokra, pillanatra segítve van a szegény emberen, de bizonyosan tönkre is megy.

M...y községet szorgalmatos, munkás, takarékos és józan német ajkú nép lakja, s tán mivel nagyon is iparkodó, ez tette elbizakodottá, és ez volt veszedelme.

Ugyanis azon községben a földesúri compossessorátus ottani birtokát eladni óhajtván, a lakosok maguk közt összebeszéltek, és a birtokot megvették abban a reményben, hogy ha az Isten jó termést ad, azt részletenkint alku szerint kifizetik; de a sors könyvében másként volt megírva, a remélt jó termés helyett több éveken át nagy csapások érték határukat, fagy, jégverés, szárazság sat. földjeiket; az eladó compossessorátus pedig szerződés szerint a vételért szigorúan követelte, de honnan? Termés nincsen, az adó szaporodott, jövedelem sehonnét, most mit tenni? Fizetni mulhatlanul kell! Tehát majdnem az egész község a zsidóra szorulva adósságot volt kénytelen csinálni; nincsen az egész községben hat család sem, melyet a rendkívüli nagy kamat szegénynyé nem tett volna, – de egy szomorú példa is maradt ugyan vissza, ugyanis:

Egy bizonyos N. F. nevű polgár az akkorban ott a községben lakott, most pedig B k városban uraskodó W. nevű uzsorás zsidótól pénzt kölcsönzött, és a nagy kamatokat fizette, de egyszer valahára pénzhez jutván, elment a zsidóhoz tartozásának felét lefizetni; a zsidó a Frantz Vettert szívesen fogadta, és annyira tartotta édes beszédével, hogy az együgyű polgár megfelejtkezett tőle a lefizetett összegről nyugtát kérni; a zsidónak volt annyi esze, hogy a váltó hátára azt reá nem írta, mint azt becsületes ember tenni szokta.

Később az adós ismét elment a hátralékos tartozását is lefizetendő, de csak elszörnyűködött, midőn a zsidó az egész tartozást követelte; hasztalan mondta és kérte, hogy ekkor már felét lefizette, de a zsidó nem akart róla tudni és mindig csak a nyugtát követelte; – természetesen nem volt. És mi lett a dolog vége? Az, hogy a szegény embernek per útján az egészszet még egyszer meg kellett fizetni, de azt a szegény annyira szívére vette, hogy maiglan mint elme háborodott jár kel az egész község méltó szánalmára a faluban, a zsidó pedig lelki nyugalommal folytatja undok mesterségét.

Megyénk székvárosában Sz on, ama híres bortermelő vidéken is, a borvásárlás körül igen szép hírek szárnyalnak; ugyanis mint mindenütt hazánkban, az ipar és kereskedés zsidó kézen van, tehát úgy ott is, különösen a borra nézve.

Nem tudja ott senki borát másnak eladni csak zsidónak, azért nagyon hízeleg az a bortermelő úr és polgár annak a piszkos zsidó alkusznak, kezét szorít vele a hol csak éri, társpharat iszik vele, és süvegel neki, csakhogy borát annak idején az ő kegyes befolyása folytán eladhassa.

Más vidéki vagy külföldi vevő csak ritkán vetődik oda; de ha jön is, a zsidóság oly közel fogja azt, annyira lebeszéli a borvásárlót, oly kézzelfoghatóvá tudják neki tenni, hogy hát ha ő innen elmegy, majd ők olcsóbban fognak neki bort venni, ők ismerik a helyzetet, csak hagyjon pénzt nekik vissza, mert ez az argumentumuk, és ezzel győznek; ha az ottani bortermesztő úr vagy polgár látja, hogy vidéki borvásárló is van, mindjárt feljebb rúg a borával, míg ha nincsen senki, csak ők

maguk, akkor könnyen bánnak el velök, egy ideig ficzángoltatják, és akkor, mikor már nagy szükségük van a pénzre, akkor nem a termelők, hanem a zsidók szabják meg a bor árát, amint nekik tetszik.

Hogy ez valóban úgy történik, világos példa erre az, hogy múlt évben Marburgból egy tiszteséges borvásárló érkezett oda, ki egy pár napig maga járt a pinczékbe, és vett is jó áron bort, – egy bizonyos úri ember borát megízlelvén, 18 krt ígért literjéért, de a termelő 2 krral többet kívánt, nem tudtak megalkudni. Este a vidéki úr szállására a vendéglőbe vissza menvén, vacsorához ült; egyszerre csak a zsidó alkuszok léptek be hozzá, és annyira lebeszélték őt, hogy csakugyan ő maga a borvásárlással felhagyott; hogy pedig ezt egyenesen a zsidók czudarsága és gazsága miatt tette, egészen bizonyos, már azért is, mivel ennek az urnák, ki még múlt este 18 krt ígért s meg akart alkudni a termelővel, már nem kellett a bor, mondván: megbíztam egy szenzált, az fog venni nekem, és azzal beszéljen az úr, én haza megyek.

Csodálom, hogy Sz... on, ahol oly sok az értelmiség, és majdnem minden úr bortermelő is, hogy ott nem működnek egy társulat létesítésén, a melynek czélja az volna, hogy ha vidéki borvásárló érkezik a városba, az ne a zsidó alkusznak essék prédául a szegény polgárság nagy kárára, hanem ők választanának bizonyos számú hitelesített és hírlapilag közzétett keresztény alkuszokat, kik kívánatra a vidéki borvevő mellé rendelhetők lennének. Az ilyen becsületes és megbízható alkuszok nem kívánnának kétszer nyerni, először a vevőtől, másodsor az eladótól, hanem megkapnák rendes díjukat s egyebet semmit.

Ha ily módon történék, a zsidók gonosz játékukkal ki lennének zárva, s a szegény nép a zsidó kegyétől már nem függne, jobb borárakat lehetne elérni, mi a városnak nagy jóvedelmet biztosítana.

Az úri ember, tisztviselő, ügyvéd borát a zsidó csak megveszi jobb áron, mert sokszor szüksége van rá; – tehát ezen urak nem igen törődnek a polgárokkal; de lelkiismeretes dolog a szegény népet kifosztatni, kizsaroltatni engedni, holott azon egyetértés és erélyes föllépés által könnyen segíteni lehetne!

Ébredni fog majdan Szegszárd is!

–y.

Nógrádmegye. (Szklabonya.)

T. szerkesztő úr! P. János esperes-plébános úr szíveségéből olvasván a „12 röpirat” múlt évi folyamát, – mondhatom – igen sok szép és épületes dolgokat találtam azokban a „kedves” zsidó atyánkfiairól, melyekhez, ha megengedi, egy pár adattal én is szolgállok, megjegyezve, hogy rövid leszek.

Balassa-Gyarmaton az 1881-iki népszámlálási adatok szerint a 6635 lélekszámból a körülvagottak csakis (!) 1983-an vannak; tehát csak a Jehova őrzi, hogy tökéles $\frac{1}{3}$ -át nem képezik a lakosságnak; hanem higye meg, hogy érzi is a vidék áldásos (?) működésüket!

Egymásután pusztulnak a községek.

A kereskedés általában kezükben van s mindössze 8 keresztény bolt – mondhatni – csak vegetál; a korcsmargálét – talán egynek

kivételével – mind a jakheccek bérlik. Egy keresztény mészáros volt, az is meghalt, s most talán azt is valami Kóser Kóbi bírja.

No, elég az hozzá, hogy eléggé meg vagyunk áldva velük, s ha kell, szívesen szolgálnánk belőlük egy párral önöknek is magnak; Palaestínába pedig minden párból csak kettőt szeretnénk elbocsájtani

A legfinomabb borf csak itt lehet inni (hogy a kutya is sivalkodik tőle); a legjobb és legolcsóbb (?) portéka csak itt vásárolható, és persze a legeslegpontosabb (???) mértékben. Itt a család szó csak a szótárból ismeretes. (Igen, mert a természetben szabadalmazott rablásként szerepel!)

Engedje meg mégis – kérem – azon meggyőződésben lennem, hogy a sok gaz között becsületes zsidó is van. (Nem ezen fordul meg a zsidókérdés. – Szerk.) Többeket magam is ismerek; tehát a fentebb tett megjegyzéseim közé, – a hová csak gondolja, hogy beillik – mindenüvé tessék ezt a közbeszúrást tenni: „tisztet a elkivételeknek.”

Olyat is ismerek köztük, hogy ha Munkácsynak „Krisztus Pilátus előtt”-i képét szemlélhetné, épen úgy, mint minap a lapokból olvastam, (Hirlapi kacsa és a képnek csinált reclame volt ez, semmi egyéb. – Szerk.) ő is kikeresztelkedék.

Nehogy azonban mindnyájan magukra értsék azt a „tisztelet a kivételeknek”-et, legalább egy kettőt közülök néven nevezzek meg, csak azért is, hogy valahogy nagyon el ne bizakodjék a kedves!

Hát, hol volt hol nem volt, volt egyszer Kisujfaluban egy Kóhn Mózes nevezetű jebuzeus, aki most Kiskürtösön lakik, s aki egyszer Varga Pista nevű meglehetősen birtokú paraszt gazdát megsegített volt vagy 170 frttal. S minthogy ez a Varga Pista még azonkívül másnak is tartozott volt s nem bírt fizetni: biz azt beperelték.

Ezt a körülményt megtudva Moizsink a kedves, arra akarta bírni V. Pistát, hogy miután pereskedő hitelezői zálogjoga nincs birtokára betáblázva: játsza ki őket úgy, hogy írassa rá az egész birtokát, ő mint becsületes ember, becsületére fogadja, nála hagyja a birtokot, s míg le bírja fizetni az ő kölcsön adott tőkéjét, csak kamatot kíván tőle pénzére, azok pedig, mivel rajta – V. P.-n – nem fognak tudni mit venni, hoppon maradnak.

V. P. azonban lelkiismeretesebb ember lévén, azt mondja Moizsinnak: „Nem úgy Moizsi! hanem vegye meg külső birtokomat, – a belsőséget magamnak tartom meg, – és akkor kielégítem azokat is. S megalkusznak 600 frtban.

A szerződést Moizsink maga írta, s leszámítva a saját tőkekövetelését és a dús kamatokat, a felmaradt pénzzel V. P. kielégítette a többi hitelezőit is.

Ezután V. P., mint akinek rendén van a szénája, mivel sem gondolt többé, hanem dolgozgatott és éldegélt lassacskán.

Egyszer a múlt évben idézést kap a b.-gyarmati járásbírószágtól mint alperes, hogy Kóhn Mózes 170 frtnyi követelés-keresetébeni tárgyalásra jelenjen meg.

Bemegy, s ott hallja, hogy ő Kohn Mózesnek hat évi lakbér címén 170 frttal tartozik.

A szegény ember védekezik, persze, hogy hogyan tartoznék ő lakbérrel Kóhn Mózesnek, mikor a ház az övé; ő a házat nem adta el csak

a külsőséget; de mikor a szerződés másképp szólt, a szerződést pedig ő jegyezte alá X jegyével. A tanúk közül egyik „áner fűn ünzere Láit” volt, a másik keresztény.

A zsidó tanú persze hogy Varga Pistának szemébe is megmondta, hogy a beltelket és az épületet is eladta; még a keresztény tanú is elejente azt állította künn a községben, hogy bizony eladtad te barátom akkor a házat is; (bizonyosan K. M. által meg volt vesztegetve) hanem beidéztetvén a bíróság elé, mikor figyelmeztetve lett, hogy tanúvallo-mására esküt kell tennie, felébredt benne a lelkiismeret, s V. P. állí-tása szerint, az ő részére vallott s hallom, hogy a zsidkesz tanú is úgy, – ha igaz? – nem voltam a tanúhallgatásnál.

A per most is folyik.

Ugyanez a ganef adott volt kölcsön Mihály Jánosnak is pár száz forintot, s kötvény helyett adásvevési szerződést írt, s zálogjog helyett tulajdoni jogot kebeleztetett be telekkönyvileg nevére 700 frt vételárban, s el is perelte a birtokot tőle.

Épen mikor ezt írom, jön egy kufalui lakos, Bobák Mihály, s pa-naszolja, hogy az adóbehajtó kínozza őt, miszerint 47 frt G8 kr. adó-hátralékát fizetné ki. „Én, uram, nem tartozhatom annyival, mert – úgymond – valami hat év előtt fele birtokomat szabad kézből Hróza Ber-tának eladtam, felét meg pán Mojszis elpereltette tőlem!”

Nekem épen kapóra jött ez a vallomás; felkértem őt tehát, mon-daná el az esetet, s ő következőképp beszélte el azt:

„Szedtem volt én ettől a Mojszistól egy pár forint ára holmi élelmi czikkeket, nevezetesen egy kis sócskát, kását, petriolajat, gyömbért, paprikát stb.; megvallom azonban, hogy néha-néha egy kis italkát is, de még párszor vagy két-két forintocskát is no. Egyszer összeszámolko-zunk, hát uram bocsa' 150 frton fölül rúgott a számla. Eleget átkozód-tam, esküdöztem hogy ez meg az a tétel nem áll, hogy ekkor és ekkor ennyit és ennyit fizettem volt neki, különösen hogy legutoljára feleségem által is küldtem neki 50 frtot; mit sem használt, az övé maradt fölül, mert az általa kiállított nyugták hamisak voltak. Nem annyiról szóltak, a mennyit fizettem volt neki; meg a sok „dufla-trifla kréta” is sokat szaporított.

Kiállítottuk a kötelezvényt, s ő azt sietett is betábláztatni birto-komra. Midőn nem fizethettem, ő nem perelt be, hanem megtudván, hogy én még Varga Györgynek is tartozom 20 frttal, evvel kapartatta ki a gesztenyét; ezt vette rá, hogy kezdje meg ellenem a pert s mikor már tudta, hogy mi fog történni velem, engem arra csábított, hogy írassam rá birtokomat, s Varga György fityinget sem kap.

Én nem hallgattam rá, hanem bevárom a törvény intézkedését, s mikor már a járásbírósi végrehajtó felhívta a hitelezőket elsőbbség és igénykeresetük beadására: sietett ő is érvényesíteni kötvényét, s az árverésen potom áron ő vette meg birtokomat nem csak, de még most is 50 frtot követel tőlem.”

Ezután én Bobák Mihály kérése folytán megnéztem az azon idő-ből való B. táblákat amikor eladatott birtoka s kiderült, hogy a ganef a 47 frt 68 kr. adóhátralékból 32 frt 95 krt tartozik fizetni s Bobák Mihályra csak 14 frt 73 kr marad.

Nem vezette át nyilvántartásiig a birtokot magára, hanem hallgattott vele mint a disznó a búzában, a gonosz.

Tessék csak most meghallgatni, hogy mi ebből a tanulság? Az, hogy ezt a hogy is nevezzem – K. M.-t a községi képviselőség a f. évi választás – alkalmával községi közgyámul kijelölte és meg is választotta! Jó éjszakát! – mondom – Isten áldjon meg benneteket vele együtt!!

Ha tudná t. szerkesztő úr, hogy milyen lelkemadta képviselőség volt az?! De hát így van az, ha az urak és az intelligencia a község, annál kevésbé a szegény nép ügyével mit sem törődnek!

Úgy-e szépen vagyunk itten?

Körömben működén, Óvárton hallottam Löwi Adolfot dicsekedni, hogy majd jobban fog őneki menni a gscheftje Ebeczken, mert ő nem-sokára Ebeczkre hurczolkodik át

Ha – mondom – nem rosszabbul, megjegyeztem én. Nem fog ön ki Federeren.

„Az majd Szklabonyára megy lakhnia” válaszolt Lövi.

Én nem szóltam semmit. Hanem egyszer véletlenül találkozom Federerrel. Hallom – mondom, – hogy maga Szklabonyára szándékozik jönni lakni? „Ighen khérem.” És ezt a szándékát bejelentette a községi elöljáróságnál? „Azth is khül bejelentheni?” Önnek nem kell, mert ezennel kijelentem, hogy önt úgy sem fogadnók be. Van nekünk elégnél is több zsidónk. S miután a községi elöljáróság hatásköréhez tartozik meghatározni, hogy kit fogadhat be kebelébe, kit nem: tehát én a községi elöljáróság nevében megmondom önnek, hogy önt nem fogadhatjuk be. S amely nap behurczolkodnék beleegyezésünk nélkül községünkbe: azon nap kihurczoltatjuk a határra.

Ezt, nem tudom megtehettük volna-e? hanem én csak elriasztásul mondtam azt neki. S az én zsidóm mai napig is ott kuksol.

Különben dicséretére legyen mondva Ebeczk községnek, a zsidók nem igen gyarapodhatnak ott. 15 év alatt három regálebérlő fordult ki a korcsmából, s mindegyik kevesebbet vitt el, mint a mennyit oda hozott.

Hanem a szegény Zsély, az tökéletesen tönkre ment a zsidók által. És pedig nem azért, mintha az ott lakó zsidók gyarapodnának, hanem a szerencsétlen, vagyis inkább a dicső B.-Gyarmat miatt.

(Vége a jövő számban.)

Síklaki István
kőrjegyző.

Szerkesztői nyílt levelezés.

N. J. úrnak Sz–ny. Minden kívánata szerint fog történni.

Z-K. úrnak Sz–ez. – **K. J.** úrnak B.-F–d. – **B. A.** úrnak V.-N–d. Legközelebb hozni fogjuk.

Dr. Cs. I. úrnak Bp. Legyen szíves a szerkesztőséget felkeresni.

A–sy M. úrnak Ny–r. Oly közleményeket, a melyekben egyes személyek s azok tényei fannak ismertetve, álnevé szerzőktől nem adhatunk. Nekünk tudnunk kell kivel van dolgunk.

V–i . J. S–r. Idő által meg van haladva. Mást kérünk.

J. G. úrnak N.-K–s. Jobbat kérünk.

K. J. úrnak Sz-d- Legutóbbi cikkét, mint az e nemű számos más levelet is, teldojgozas végett áttettük Ónody Géza képviselő úrhoz.